

"LAIVO" 40 M. SUKAKTĖ MININT

Interview su jo redaktoriumi kun. dr. K. Matulaičiu, MIC

Tėvų marijonų leidžiamo didelio savaitinio žurnalo "Kristaus Karaliaus LAIVO" 40 metų sukaktis yra neeilinis nuotykis. Jis rodo, kad tikrybės minties didelis ir pažangus savitraštis atitinka katalikiškos visuomenės norams, o gausūs jo skaitytojai yra laidas tolimam savitraščio gyvenimui. Norėdami plačiau mūsų skaitytojus supažindinti su šiuo laikraščiu, čia duodame interview su jo redaktoriumi kun. dr. K. Matulaičiu.

— Kada ir kokiomis aplinkybėmis "Laivas" buvo įsteigtas?
— "Laivo" gimimas siejasi su kito žurnalo mirtimi. Mat, tėvai marijonai, pradėję viešai veikti Chicagoje, 1914 m. gruodžio 1 d. pradėjo leisti mėnesinį žurnaluką "Tikyba ir Dora". Jis ėjo penkerius metus.

Kai I Pasaulinio karo metu dienraštis "Draugas" atsidūrė sunkioje medžiaginėje padėtyje, tėvai marijonai, Chicagos arkivyskupo skatinami ir gerb. klebonų prašomi, 1919 m. sausio 29 d. pasiėmė gelbėti "Draugą", paskirdami jo redaktoriumi kun. prof. P. Būčį. Tuo metu viso buvo tik penki tėvų marijonų kunigai su įžadais: F. Kudirka, J. Kazakas, V. Kulikauskas, P. Būčys ir Pr. Meškauskas ir vienas naujokas, kun. Pr. Serafinas. Parapijose per misijas, rekolekcijas dirbdami marijonai pajuto, kad reikia duoti ir aiškinamos amžinosios tiesos. Iš karto bandė tą spragą užpildyti "Draugo" redaktorius. Jis, pritarianti kitiems tėvams marijonams, pradėjo duoti dienraštįje savaitinį priedą, kurį pavadino "Laivas". Pasirodžius "Laivui" 1920 m. lapkričio 24 d., nustojo ėjusi "Tikyba ir Dora".

Lietuvių dvasios vadams pageldaujant, "Laivas" dvigubai padidėjo ir ėmė eiti atskiru leidiniu, o nuo 1939 m., pabrėždamas savo religinį veidą, pasivadino "Kristaus Karaliaus Laivas".

— Kokia jo buvo ir yra pagrindinė paskirtis?
— Tiesioginė "Laivo" paskirtis buvo ir yra ugdyti, gilinti ir tobulinti tikinčiųjų religinį ir dvasinį gyvenimą, pateikiant ir aiškinant amžinąsias Dievo apreiškimas tiesas, jas perteikiant įvairiausių straipsnių ir žinių išvaizda, bei apjungti visus tuos, kurie padeda tėvams marijonams apaštalausti ir veikti lietuvių visuomenėje. Nuo 1924 m. gruodžio 14 d., kai susidarė pirmasis Marijonų Kolegijos Rėmėjų skyrius Melrose Park, Ill., ir vėliau tapęs Tėvų Marijonų Bendradarbių savitraščiu, "Laivas" buvo pastovus ryšys tarp vienuolijos ir jos bendradarbių.

— Rūpindamasis religiniu auklėjimu ir švietimu, ar "Laivas" taipgi siekias ir lietuviškais reikalais?
— Lietuviškieji reikalai "Laivui" yra arti prie širdies. Visa, ką gero padaro lietuvių parapijos ir kolonijos, randa savo atgarsį ir paskatinimą "Laive". Švarbiais ir skubiais reikalais rašomi protarpiais straipsniai, o visa kita telpa skyriuje "Žinios iš lietuviškojo pasaulio".

— Ar "Laivas" skaitomas tik JAV-se, ar pasiekia ir kitus kontinentus?
— "Laivas" skaitomas Kanadoje, laisvoje Europoje, Pietų Amerikoje, Australijoje ir kitur; jis tik negali pasiekti Rusijos komunistų valdomų kraštų; bet daugiausia skaitytojų turi JAV-se.

— Ar dabar "Laive" spausdinamas vertimas kardinolo Newmano gyvenimo apoligijos planuojama išleisti atskira knyga? Ar "Laivas" yra ir daugiau knygų išleidęs? Ar mano leisti ateityje?

— Per "Laivo" puslapius yra perėję nemažai vertingų knygų. Skaitytojams pageidaujant, jas leido tėvai marijonai, ne "Laivas". Pavyzdys, dabartinio redaktoriaus trys asketinės knygos tilpo "Laive" ir paskui buvo atspausdintos atskirai. Ir dabar jis ieško naujai knygai "Meilės Ugnis" — dvasinio ir nuostabaus sielos gyvenimo reikšinių studijų — prenumeratorių. Tuo reikalu pasiuntė skaitytojams laišką. Knyga jau yra renkama "Draugo" spaustuvių.

Būtų gera išleisti vyskupo P. Būčio šv. Marijos litanijos įdomius ir gilius aiškinimus, kardinolo Newmano Apologiją ir visą eilę kitų knygų. Visa tai nebūtų sunku įvykdyti, jei turėtume bent 800 ar 1,000 knygų pirkėjų.

— Nemažai "Laivas" pravedė savo skaitytojų tarpe atsiklausimą apie bendradarbius. Gal būtų galima apie tai plačiau patirti? Ar planuojami panašūs atsiklausimai ar net konkursai ateityje?

— Naujas "Laivo" redaktoriaus panorėję sužinoti, kurių rašytojų straipsniai skaitytojų yra labiau vertinami. Buvo pasiūsti skaitytojams laiškai ir atsiklausta. Per pora mėnesių iki Naujų Metų gauta nealaukta daug atsakymų. Visų atsakymų 21,8% pareiškė, jog jie skaito "Laivą" ištisai, kad jiems patinka visi tilpusieji straipsniai. Lusieji išskyrė rašytojus. Pirmąją vietą užėmė kun. P. Činikas, MIC, su savo gyvenimiskais "Pasikalbėjimais prie ežero"; gavo 21,8%. Antroje vietoje atsirado kun. dr. J. Prunskis už savo lengvą stiliumi ir su meile rašytus straipsnius, gavęs 15,6% ir trečioje vietoje kun. dr. K. A. Matulaitis, gavęs 12,5%. Kun. dr. F. J. Gurekas, A. Tyruolis, vysk. Būčys gavo kiekvienas po 6,2% balsų, o likusieji visi rašytojai surinko 9,7%. Pirmieji trys bus apdovanojami.

Kun. dr. Kazimieras Matulaitis, MIC, dabartinis "Laivo" redaktorius.

noti Bendradarbių Seime kovo 19 d.

— Kokių pageidavimų "Laivo" vadovybė turėtų iš savo skaitytojų, bendradarbių ir visuomenės?

— "Laivas" stengiasi padėti ne vien atskiriems skaitytojams jų dvasios reikaluose, bet ir gerb. klebonams sielovados pareigose. Kur į parapiją pareina daugiau "Laivų" kas savaitę, žmonės bus šviesesni tikėjimo ir doros bei asmeninio tobulėjimo kailusimais. Būtų labai gerai, kad dvasios vadovai surastų būdus ir priemones ir pasiūlytų, kad kiekvienas lietuvis katalikas gautų kas savaitę "Laivą", ypač mūsų laikais, kai tikėjimo aiškinimai bažnyčiose žymiai yra sutrumpėję. Dvasinių žmonių badą gali apmaldinti vien katalikiškas laikraštis.

"Laivo" skaitytojai padarytų didėliai naudingą darbą, jei kiekvienas jų surastų po vieną ar bent užsakytų "Laivą" jo neskaitantiems savo giminei ir pažįstamiems. Per metus jis lankytų juos 52 kartus, kas savaitę primindamas jiems gerą darbą. JAV-se ir Kanadoje "Laivas" kainuoja \$3.00 metams. Adresas tas pats, kaip ir "Draugo".

KULTŪRINĖ KRONIKA

• J. Balčikonio vardu prabilo

"Tiesa". Jau keleri metai, kai Terra pasiskelbė leidžianti nuolat "Dienos gimimas". Dabar redaguoto Lietuvių kalbos žodyno laidą. Sunku suprasti, kodėl bolševikai tiek metų dėl to tylėjo, tik "Vilnis" keikė dypikus, kad jie "sugadins tarybinį žodyną". Ir tik dabar, 1961. III. 4 d., staiga nei iš šio, nei iš to J. Balčikonio vardu paskelbtas "Tiesoje" laiškas redakcijai, iš kurio turėtų būti aišku, kad pagaliau ir J. Balčikonius pateko 1960 m. "Draugo" numeris į rankas. Iš čia sužinojome, kad Amerikoje leidžiama jo redaguoto žodyno nauja laida. Dėl to J. B. pareiškia, kad minėtasis "žodynas yra ne mano vieno darbas; antra, leisti Amerikoje tokį žodyną niekas manęs neprašė, ir aš nesu davęs sutikimo panaudoti savo vardą tam reikalui". Kiekvienam lietuviui aišku, kad J. Balčikonis, nors ir pagyvenęs, negalėjo užmiršti neiginio kilmininko: jei tai būtų tikro J. Balčikonio, tikras raštas, jame būtų pasakytas lietuviškai — "aš nesu davęs sutikimo", bet ne sutikimą. Matyt, J. Balčikonio vardu tą laišką parašė kuris kitatautis, o J. Balčikonis turi tylėti ir džiaugtis tarybinio žmogaus teise ir laisve... (b.)

• Kun. J. Burkus, besidarbuojas šv. Antano bažnyčioje, Anthony, New Mexico, ispanų kalba paruošė ir išleido šv. Vardo draugijos nariams vadovėlį, pavadintą "Manual Del Santo Nombre". Knygelė turi 48 psl., kišeninio formato. Joje aiškina šv. Vardo draugijos istoriją, narių laimimos malonės, draugijos skyrių steigimo taisyklę, narių pareigos, organizacijos konstitucija, statutai, susirinkimo eiga, įžodis.

• Sofija Pipiraitė parašė

Lietuvą Ant. Venclovai laišką, kuriame džiaugiasi jo nauju romanu "Dienos gimimas". Dabar šį laišką Valstybinė Leidykla naudoja reklamai. Pažymėtina, kad tas Venclovos romanas yra daugiau publicistinis, šlykščiai niekinas Lietuvą, Bažnyčią, laisvę ir visa, kas laisvam žmogui šventa ir brangu. Lietuvoje išleistas "1961 metų grožinės literatūros" katalogas pusl. 52 rašo, kad S. Pipiraitė - Tomarienė duoda savo rankraštį knygos "Trys lepiniai pagyrūnai" išleisti okupantų kontroliuojamai grožinės literatūros leidyklai. Kai neseniai Lietuvos okupantų siunčiama rašytojų grupė lankėsi Chicagoje ir jiems pagerbti komunistų "Vilnius" patalpose buvo surengtas banketas, Sofija Pipiraitė - Tomarienė asmeniškai jame dalyvavo.

• Alės Rūtos romanas "Broliai" bus sekantis Nidos klubo leidinys. Tai gana stambi knyga, kur bus pasakojami tragiški įvykiai Lietuvoje, pradedant nuo naujo bolševikų antplūdžio.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Patarnavimas

Telef. Republic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemų įvedimas, perdėrimas ir patalpinimas greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street

Telef. Prospect 6-7960

P. ŠILEIKIS, O. P.

Ortopedijos, Protezijos, Aparatai-Protezai, Med. bandai. Spec. pagalba kojomis (Arch Supports) ir tt.

Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1. ORTOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 W. 63rd St., Chicago 23, Ill. Telef. Prospect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

5430 So. Kedzie Ave.

Pirma ligonis pagal sutartimą. Dėl valandos skambinti telefonu. HEMLOCK 4-1662 nuo 2 iki 9 v. p. kasdien, išskyrus trečią ir šeštą.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS

PRITAIKO AKINIUS

6322 South Western Avenue

Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-1 val. Trečiadien. uždaryta. Kitu laiku sutartis. Ofiso telefonas PR 5-3229. Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

4701 South Damen Avenue

Kampus 47-tos ir Damen Ave. Val. kasdien nuo 6-3 val. vak. Šešt. 2-4 val. vak. Trečiadien. ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telefonas LAfayette 3-6048. Rez. Walbrook 5-5048

DR. G. K. BOBELIS

Infekt. ir šlapimo takų chirurgija

2800 W. 51st St., Chicago, Ill.

Oakley Medical Arts Bldg. arba

484 Algonquin Ave., Elgin, Illinois

Valandos pagal sutartimą

Telef. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2834

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2494 West 71st Street

Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 p. p. 6.30-8.30 val. vak. Šešt. 1-4 val. vak. Trečiadien. uždaryta.

Telef. ofiso HE 4-5756; Rez. HE 4-2836

DR. S. IR M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

(Bendra praktika ir alergija.)

2709 West 51st Street

Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 9 val. vak. Šešt. 10-12 val. vak. Ligonius prima pagal sutartimą.

DR. J. G. BYLA-BYLAITS

Nervų-Smagumų Ligos, Chirurg.

OAKLEY MEDICAL BLDG.

2300 West 51st Street

Valandos: šešt. 9-12 val. vak. Trečiadien. uždaryta. Ofiso telefonas PR 5-3229. Rez. Prospect 6-1795.

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Spec. vidaus ligos

Telef. ofiso — Republic 7-4900 namų — GROvehill 6-8161

Persikėlimas į naują ofisą. 2858 West 63rd Street. FRANCISCO MEDICAL CENTER. Pirmą tik pagal apointmentą.

• Solistas Vaclovas Verikaitis

įvairiomis progomis koncertuoja Kanadoje, susilaukdamas

palankių vietinės spaudos atsi-

liepimų. Pvz. po jo koncerto To-

ronte "The Globe and Mail" ko-

vo 6 d. rašė, kaip jo balsas yra

spalvingas, pažymėjo, kad solis-

tas turi stiprų balso variacijų

pajautimą ir įstengia jas įvesti

į savo dainavimo srovę, nepakenkdamas išpildymo aišku-

mui ir lygumai; drauge turėda-

mas stiprų pajautimą dainos

žodinio ir muzikinio turinio, su-

silaukia aukštos išraiškos pa-

jėgumo.

• Mkt. A. P. Bagdasas pa-

ruošė spaudai lietuvių kalbos

sintaksę su pratimais. Šios sin-

taksės konspektas jau naudoja-

mas Chicagos Aukšt. Lituanis-

tinės mokyklos pamokose.

—

DR. ELENA DECKYS

NERVŲ IR PROTO LIGOS

55 E. Washington St. Kamb. 3400

PAGAL SUSITARIMĄ

CE 6-4781. Namų tel. PR 8-6960

Skambinti kasdien nuo 9 iki 4 val.

Šeštadien. nuo 9 iki 12 val.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Akuserija ir moterų ligos

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8.30 v. vak. Šeštadienis nuo 2-4 v. popiet.

Trečiadienis pagal sutartį.

Ofiso tel. Virginia 7-0036

Rezidencijos tel. Beverly 8-8244

DR. B. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė: akuserija ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis 1-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Vidaus ir vaikų ligos

2757 West 71st St.

Val. kasdien nuo 6-8 val. vakaro Šešt. nuo 12-30 — 2-30 val. p. p. Treč. ir kitu laiku tik sutartis.

Telef. ofiso ir rez. WA 5-2617

Ligonius prima pagal sutartimą.

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

(JOKIA)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

VAIKŲ LIGOS

2654 West 63rd Street

Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 2-30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4. Kitu laiku tik sutartis.

Telef. ofiso PO 7-6000, rez. GA 2-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadien. ir šešt. uždaryta

Telefonas: GROvehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE

PRITAIKO AKINIUS

2422 W. Marquette Road

Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal sutartimą. Išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto OLympic 2-1204

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šešt. tik 10-12.

Telef. REliance 6-1511

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Laukiamas gydytojas)

3925 West 50th Street

Val.: Pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 1-4 p. p. 6.30-8.30 val. vak. Šešt. 1-4 val. vak. Trečiadien. uždaryta.

Telef. ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį

Šeštadienis 12 iki 4 popiet

Ofiso telefonas LAfayette 3-3210, jei netelefonu, šaukite KEDzie 3-2848

DR. EMILY V. KUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 S. Archer Ave.

Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv. ir 6-8 val. Trečiadienis tik sutartis

Trečiadienis tik sutartis

Telef. ofiso PR 6-4446, rez. HE 4-8160

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODERIU IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

7156 South Western Avenue

Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadien. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. p. Šeštadien. 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. HE 7-1166. Rez. tel. Walbrook 5-3765

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telefonas HEMlock 6-3545

Sovietinė kiaušiniene sutryptos kultūros padažė

BEN. BABRAUSKAS

Kai vienas čikagiškis mūsų rašytojas panorė telefonuoti pasikalbėti su Lietuvos rašytojų sekretoriumi Alf. Bieliausku, jam tai nepavyko: telefoną valdė komunistų partijos sekretorius, visų rašytojų vyriausiasis priežiūrėtojas bei politinis vadovas. Čikagiškis kolega be ceremonijų tam vadovui kelis kartus pabrėžė: Gaila, kad jūs, vyrai, laisvės neturite.

Nūnai vadovas, atsiėmęs po telefoninio pasikalbėjimo, "Lit ir Mene" bando guostis, jog, "kaip patyrimas, tai buvo gana vidutinių sugebėjimų rašytojas. Gi kiti, su kuriais teko išsikalbėti, o ypač talentingiesiems (nejaugi ir tokių mūmų esama? B. B.), giliau masą žmonės, neslėpė, kad jokių laisvių jie Amerikoje neturi. Nei laisvių, nei amerikiečių kultūrinės visuomenės dėmesio ar paramos, nei menkiausios sąlygų kūrybiniam darbui".

Su bolševikais, deja, neįmanoma nei bendravimas, nei diskusijos dėl to, kad jie laisvi nuo bet kokios logikos ir sukti. Taigi, jeigu nori Lietuvos skaitytojai įrodyti, jog Amerikoje nėra laisvės, tai ir kalbėti apie laisvę, užuot su ja vieną kategoriją suplakęs kultūrinės visuomenės dėmesį ir dar — kūrybinio darbo sąlygas. Bet komunistai visada tyčia suplaka sąvokas, kad neišskirtum, kur baltas, kur geltonas. Lietuvos skaitytojai net ir po 17 metų, aišku, nėra tokie naivūs, kad nesuprastų bolševikinės kiaušiniinės suktumo.

Vienintelis toks laisvas kraštas pasaulyje

Kad Amerika yra laisvųjų šalis, tur būt, ir rusų komjaunimui tai žino. Betgi reikia čia kiek ilgiau pagyventi, jei nori pastebėti niekur neregėtas laisves. Ir mes patys tada, kai čia jau buvome pagyvenę keletą mėnesių, pykome, kai senieji lietuviai išdidžiai vis kiekviename žingsnyje pabrėždavo, kad Amerika yra "free country". Mes ginčijomės įrodinėdami, kad ir Lietuva taip pat buvo laisvas kraštas, ir šveicarija, ir Prancūzija. Tačiau netrukus ir patys praregėjome, kad tokio laisvo krašto tikrai niekur kitur nėra. Štai Vilniaus teisėjas, išvydęs savo pasigėrusio šeimininko (raudono lietuvio) avančiūras, paskambina policijai, kad ši skubiai atvyktų. Policija atvyko, bet ir namus neina. Įsivaizduokite, kaip Lietuvos teisėjas nustebo, kai policininkai paaiškino, jog įstatymas jiems neleidžia prieiti prie durų skambučio: turi būti šeimininkas išėiti ir gatvę ir įvesti policininkus į savo butą. Jeigu Sovietų Sąjungoje būtų toks įstatymas, jos gyventojams žemėje atsidadytų rojus.

Sovietuose nė kambario be leidimo negausi, o Amerikoje ne tik eik ir gyvenk, kur nori, bet ir apsigyvenęs niekur neturi registruotis. Pasakykite, kur žemės paviršiuje yra kitas toks kraštas, kur nebūtų bent adresų biuro? Pasakykite, kur kitur yra tokia laisvė, kad gyventojas neturėtų paso, kurį adv. S. Bieliackinas pagal europinius teisynus yra pavadinęs trečiuoju žmogaus elementu (kūnas, siela ir... pasas)? Kur kitur teisme kaltinamasis turi teisę į jokią teisę klausimą neatšakinėti, remdamasis konstitucijos penktuoju papildomu straipsniu, duodančiu kiekvienam gyventojui teisę atsakinėjimais nepakenkti sau? Bolševikijoje to-

kiam beregint imtų padus svirlinti. Čia atskiras pilietis turi teisę kovoti, traukti į teismą valdžią ar valstybę, jeigu jam atrodo, jog ji neteisėtai išleido kurį įstatymą. Kasdien pilna spaudo tokių kovotojų prieš valdžios įstatymus. Vienas tokių tarpe pagarsėjo ir mūsų tautietis Jankus, Michigano ūkininkas. O kas būtų, jei Rusijoje atsirastų toks, kuris valdžią patrauktų į teismą dėl kurio nors įstatymo?!

Gal spaudos laisvės čia nepastebėjo M. Sluckis? Tegul pabando jis ten parašyti bent dešimtadalį to apie savo Chruščiovą, kiek čia prirašoma apie JAV prezidentą! Tegul pamėgins šandien Lietuvoje, sakysim, J. Keliuotis išleisti "Naujosios Romuvos" numerį... Jeigu spaudos žmogus drįsta rašyti, jog čia nėra spaudos ar rašymo laisvės, jo moralė yra tikrai komunistinė, t. y. lygi absoliutiškai nuliui. Čia nori laikraštį leisti — ir leisk: jokio leidimo iš niekur nereikia prašyti, jokio egzemplioriaus niekam nereikia sušti. Rašyk — ką nori: garbink bolševizmą, kaip Vilnis kad daro; girk ar spaudyk gyvą ar mirusį Staliną arba Hitlerį — niekas tau nieko nesaikys. Niekas čia nežino nežino, jei Amerikoje gyvenęs rašytojas savo knygą nusijuntė ir išspausdino bet kurioje svetimoje valstybėje. O kas atsitiko B. Pasternakui, kai jo knyga buvo išspausdinta užsienyje? Bolševikiniai rašytojai verčiami eilėmis garbinti Staliną, Leniną, o dabar jau net Lumumbą ("Lumumbos motyvą" lietuvių poezijoje turėjo garbėti pradedtinis premjininkas T. Tilvytis, jo žygi toliau tęsia visa įamiesniųjų plejada). JAV poetai turi laisvę, todėl jūs nerasete nė vieno eilėraščio apie Eisenhowerį ar kitą valdovą: čia, mat, demokratija, ne monarchija.

Kultūrinės visuomenės parama

Nieko bendro su laisve neturi visuomenės parama, nors tuos dalykus "komunizmo statytojas" (tiksliau: virėjas) plaukia ir krūva. Visų pirma sąmoningai į miglą brukamos sąvokos: "amerikinės kultūrinės visuomenės dėmesys ir parama". Ką gi tai turi reikšti? Ar amerikiečių visuomenės paramos pasigenda amerikiečių rašytojai bei menininkai? Mums, čia ilgiau pagyvenusiems, taip neatrodo. Bet greičiausiai tam Lietuvos pasiuntiniui "parūpo" lietuviškos amerikiečių visuomenės dėmesys ir parama lietuviui menininkui. Tiesa, mes patys tuo reikalu dažnai pasiskundžiame spaudoje. Tačiau iš kitos pusės žinome, kiek pvz. puikių plokštelių lietuviškų čia išleista ir vis dar išleidžiama. Matyt, kad kas nors jomis domisi. Ir neatrodo, kad tai darytų kongiečiai ar kalmukai. Jei lietuviški koncertai sutraukia tūkstantines minias, tai argi tai liudija visuomenės nekultūringumą? Nė viena tautinė grupė neleidžia tiek laikraščių ir žurnalių, kiek jų išleidžia lietuviai. Jeigu Lietuvos okupantų propagandininkai būtų iš čia parsivežę po vieną visų tų mūsų laikraščių, tai į šitokią spaudos parodą Vilniuje susirinktų šimtai tūkstančių smalsių lietuvių ir nustebtų, kad nepriklausomais laikais ateitininkai neturėjo tokios puosnės "Ateities" kaip dabar, kariai neturėjo tokio gražaus "Kario kaip šiandien, Lietuvos spaudos istorijoje ne-

buvo tokio paveikluoto žurnalas kaip nūnai "Lietuvių Dienos". Kas visus juos išlaiko palaiko ir remia? Gal Baltieji Rūmai, gal niūrusis Kremlius, o gal barzdotasis Castro?

Ar buvo kada pasaulio istorijoje toks stebuklas, kad tauta savoje valstybėje neturėtų savos enciklopedijos, o ją išleistų tos tautos "niekinga atplaiša" svečioje žemėje? Taip, šitokio vienintelio stebuko kaltininkai esame mes. Deja, nedidelis kiekis šio lietuviško žinyno šiuo metu pasiekia Lietuvą, ir jis slepiamas seifuose kaip didžiausia valstybinė paslaptis. Jeigu į šią enciklopediją neleidžiama žvilgtelėti paties Paleckio pavaduotojui rašytojui J. Baltušui, tai vargu prie jos ar priidžiama ir rašytojų politikas M. Sluckis.

"Nei menkiausios sąlygų kūrybiniam darbui..."

Sąmoningai suplakdamas skirtingas laisvės ir visuomenės paramos sąvokas, komunistinis rašytojas į tą pačią kiaušiniene priplaka dar ir sąlygas kūrybiniam darbui. Niekas negiginėja, kad tokių sąlygų visame pasaulyje nėra, kaip kad jos sudaromos kūrėjui Sovietų Sąjungoje ir jos užgrobtose žemėse. Bet čia turime grįžti vėl į pradžia: sąlygos puikiosios, bet laisvės — nė jokios. Argi lietuviui poetui laisvėje ateitų "nuostabus įkvėpimas" kurti eiles apie Lumumbos lavoną, apie "Baltiką", t. y. tokią laivą, plaukusį per Atlantą į Jungtines Tautas su gyvu eksponatu, kuris ten nusimauto bato kulnini stalą daužė (J. Macevičius, "Pergalė" 1960, Nr. 10) arba apie "sėdė brangiausią Kubą", kaip kad tai dabar priversta daryti poetė Janina Degutyte tam, kad išpirtų teisę pasiskelbti kokį neufralesnį širdies eilėraštį:

Kuba, Kuba — sėdė brangiausia, [sia,
Kuba, Kuba — sėdė tolioj... [sia,
Artima ir sava — [sia,
Lyg pati Lietuva.
Kuba, Kuba — sielvarte ma- [no...]

Taip, Janinai Degutyte nebereikės grįžti į Tauragę nei į Nemenčinę mokytojauti, bet brangiai bus merginai kainavusios "kūrybos sąlygos" (su-prask: gauti teisę gyventi Vilniuje ir dirbti valstybinėje leidykloje): neužteko eilėmis Lietuvą nužeminti ligi Kubos, neužteko poezijoje "bučiuoti vėliavą raudoną", neužteko daryti "nasikalbėjimą su Leninu" (t. y. lietuvi, atsisotjus prieš ruoš bolševiko paveikslą, svaicioti: "Noriu su Tavim — taip, dievas įsakytą rašyti mažąją raidę, o į Leniną privaloma kreiptis didžiąja Tu! B. B. — tik pakalbėti... Pasitarti... kaip ir ką... Atsakyk į klausimus visus... Nors patūk šalia — tokiai šviesus — Visą aš pati atspėsiu..."). Ne, kad gautum poetės vardą, neužtenka nė Lenino: yra privaloma kiek begalint rankianu eilėmis išplūsti Ameriką. Ir štai poetė laiminga sugalvojusi tai Amerikai praktiškumą, kad niekada ton pusen saulė nepašviestų, kad praeiktas tas kraštas patamsyje nugarėtų į prarają "po dolerio našta".

O kad aš būčiau saulė!.. Nė [kartelio
Nepažiūrėčiau priešą pusėn [niekada.
Pavasario praeiktas, jis nu- [grimztų vidur kelio
Po kraujo prisirbto, po do- [lerio našta.
Taip, po šitokių įkvėptų posmų poetė jau leista mesti mokytojos darbą Nemenčinėje ir vykti į Vilnių tvarkyti jaunesnių, dar nepatyrusių, kolegų poezijos. Ką ten į Vilnių! Jai leidžiama net į pačią Maskvą nu-

Mariampolės ir Kalvarijos apskr. žandariai, kurie kankino knygnešius (sėdi rōmistras Tarasovas ir vachmistras Fiodorovas): dabar raudonieji žandariai engia prievarta laikomą lietuvių tautą. Ilustracija iš dabar spausdinamo Liet. liter. vadovėlio.

vykti paskaityti šitokių eilėraščių, nelygumant kaip prieš 20 metų buvo ten "leista" Salomėjai Nėriai pačiam Stalinui pažveigti į usą.

Taip, šitokių "kūrybinių sąlygų" mes čia neturime. Nedaug ko galėtume pridėti prie to, kaip mūsų darbo sąlygos (taigi, darbo, ne kūrybos!) to ekskursininko pavaizduotos: "Vienas vinyoja sandėlyje elektros lempas, kitas šluoja kažkokio dangoraižio aukštus, dar kitas priedo gavęs pusvalandį religinėje parapijos mokyklėlėje".

Pradėsim nuo tos "parapijos mokyklėlės"

As pats jau dvylikti metai tokiose "mokyklėlėse" dėstau lietuvių literatūrą. Nepasakysiu, kad tatau būtų pakenkę mano kultūriniam ar literatūriniam darbui. Tik mano, literatūros darbininko, sąžinė kartais nerami būdavo dėl to, kad šio meto sąlygomis mažiau tegalima perteikti tos literatūros negu prieš kokius 25 metus laisvoje Lietuvoje. Bet kai pastaruoju metu čia atvyko palygin-ti gausus būrys jaunuolių, baigusių vidurinę mokyklą okupuotoje Lietuvoje, ir man teko progą ne vieną jų atvirai pagaminuoti, ramiai atsikvėpiu patyręs, jog mūsiškių mokyklėlių lankytojai nepalyginti daugiau ir reikšmingesni lietuvių autorių ir veikalių žino, negu baigę normalią vidurinę mokyklą dabartinėje Lietuvoje.

Iš Lietuvos atvykę moksleiviai nepažįsta, pavyzdžiui, šitokių žymių rašytojų, kurie mūsų "mokyklėlėse" nagrinėjami gana plačiai: V. Pietaris, V. Kudirka, Vydūnas, Satrijos Ragaina, A. Jakštas, J. Baltrušaitis, Ignas Šeinius, J. Savickis, J. Aistis, Bern. Brazdžionis ir kt. Jeigu apie mūsiškių "spragas" galima būtų kalbėti, tai čia vos porą proletarinų ar bolševikinių rašytojų tektų suminėti: J. Janonį, P. Cvirką... Kaip čia žiūrėti į fizinius darbus, kuriais daug kas pelnosi duoną? Sandėlininko ar šlaviko darbas, be abejo, lengviausias, bet ir už jį brangiau mokama negu už paprastą sąskaitininko ar mašininkės, taigi bal-tarankio, darbą. Konkrečiai Chicagoje nekalifikatuotas šlavikas ar sandėlininkas gauna daugiau kaip po 2 dolerius per valandą, tuo būdu per 40 valandų darbo savaitę išėina arti 90 dol., o per metus — apie \$4,500 (Statybininkas ar kvalifikatuotas mechanikas, žinoma, gauna kone dvigubai tiek).

Juodadarbio kultūrinės sąlygos

Kokias gyvenimo, civilizacijos bei kultūros sąlygas turi žemiausios kategorijos darbininkai? Labai lengva yra man atsakyti į tą klausimą, pažvelgus į save. Trijų asmenų šeimai turiu 5 kambarius. Deja, trūksta dar šešto, ypač knygų lentynoms, kurių jau pilni pasieniai. Jeigu trūksta, tai aišku, jog šeštas kambarys turės atsirasti dar šiemet. Kuro problema ne- atima nė minutės laiko: niekad nereikia krosnies pakurti nei užgesinti: tas pareigas automatiškai atlieka termostatas. Nei namuose, nei darbovietėje niekada neteko apsilankyti švarko — visada dirbi vienmarškinis. Elektros taupymo čia niekas neprapažįsta: ir šaldytuvai, ir lygtintuvai, ir skalbiamoji mašina ir visoki elektriniai įrankiai, ir televizija ir radijo aparatai (pastarųjų mes turime tris), ir kiekvienam kambariui po 200 žvakių lemputės — visa tai pas-

mus yra minimumas. Už tuos ma-lonumus paskutinių dviejų mėnesių sąskaita — \$16.50, t. y. 508 kilovatai. Vandens šalto ir karšto — kiek telpa. Sviestas, grietinė, mėsa, anot nuob-daus buitės vaizduotojo, nuo stalo nenulipa.

O kaip mūsų kultūros reikalai? — paklaus itūžęs sovietas, kuriam 5—6 kambariai ir kiti mūsų eilinio darbininko patogumai tėra tolimas — ne penkmečio, ne dešimtmečio bet ištiso šimtmečio tolai tik vaikėčių vaikų — svajonė. Vėl žvilgtel-siu į save, eilinius darbinin-ka. Prenumeruoju ar perku ei-lę laikraščių ir žurnalių įvairiom svetimom kalbom, t. y. darau taip, kaip dera "kosmopolitui", Amerikos gyventojui. Tačiau neužmirštu ir lietuviškos spau-dos, kuriais daug kas pelnosi duoną? Sandėlininko ar šla-viko darbas, be abejo, lengviau-sias, bet ir už jį brangiau mo-kama negu už paprastą sąskai-tininko ar mašininkės, taigi bal-tarankio, darbą. Konkrečiai Chicagoje nekalifikatuotas šla-vikas ar sandėlininkas gauna daugiau kaip po 2 dolerius per valandą, tuo būdu per 40 va-landų darbo savaitę išėina arti 90 dol., o per metus — apie \$4,500 (Statybininkas ar kvali-fikuotas mechanikas, žinoma, gauna kone dvigubai tiek).

Juodadarbio kultūrinės sąlygos

Kokias gyvenimo, civilizacijos bei kultūros sąlygas turi žemiausios kategorijos darbininkai? Labai lengva yra man atsakyti į tą klausimą, pažvelgus į save. Trijų asmenų šeimai turiu 5 kambarius. Deja, trūksta dar šešto, ypač knygų lentynoms, kurių jau pilni pasieniai. Jeigu trūksta, tai aišku, jog šeštas kambarys turės atsirasti dar šiemet. Kuro problema ne- atima nė minutės laiko: niekad nereikia krosnies pakurti nei užgesinti: tas pareigas automatiškai atlieka termostatas. Nei namuose, nei darbovietėje niekada neteko apsilankyti švarko — visada dirbi vienmarškinis. Elektros taupymo čia niekas neprapažįsta: ir šaldytuvai, ir lygtintuvai, ir skalbiamoji mašina ir visoki elektriniai įrankiai, ir televizija ir radijo aparatai (pastarųjų mes turime tris), ir kiekvienam kambariui po 200 žvakių lemputės — visa tai pas-

mus yra minimumas. Už tuos ma-lonumus paskutinių dviejų mėnesių sąskaita — \$16.50, t. y. 508 kilovatai. Vandens šalto ir karšto — kiek telpa. Sviestas, grietinė, mėsa, anot nuob-daus buitės vaizduotojo, nuo stalo nenulipa.

O kaip mūsų kultūros reika-

lai? — paklaus itūžęs sovietas, kuriam 5—6 kambariai ir kiti mūsų eilinio darbininko patogumai tėra tolimas — ne penkmečio, ne dešimtmečio bet ištiso šimtmečio tolai tik vaikėčių vaikų — svajonė. Vėl žvilgtel-siu į save, eilinius darbinin-ka. Prenumeruoju ar perku ei-lę laikraščių ir žurnalių įvairiom svetimom kalbom, t. y. darau taip, kaip dera "kosmopolitui", Amerikos gyventojui. Tačiau neužmirštu ir lietuviškos spau-dos, kuriais daug kas pelnosi duoną? Sandėlininko ar šla-viko darbas, be abejo, lengviau-sias, bet ir už jį brangiau mo-kama negu už paprastą sąskai-tininko ar mašininkės, taigi bal-tarankio, darbą. Konkrečiai Chicagoje nekalifikatuotas šla-vikas ar sandėlininkas gauna daugiau kaip po 2 dolerius per valandą, tuo būdu per 40 va-landų darbo savaitę išėina arti 90 dol., o per metus — apie \$4,500 (Statybininkas ar kvali-fikuotas mechanikas, žinoma, gauna kone dvigubai tiek).

Juodadarbio kultūrinės sąlygos

Kokias gyvenimo, civilizacijos bei kultūros sąlygas turi žemiausios kategorijos darbininkai? Labai lengva yra man atsakyti į tą klausimą, pažvelgus į save. Trijų asmenų šeimai turiu 5 kambarius. Deja, trūksta dar šešto, ypač knygų lentynoms, kurių jau pilni pasieniai. Jeigu trūksta, tai aišku, jog šeštas kambarys turės atsirasti dar šiemet. Kuro problema ne- atima nė minutės laiko: niekad nereikia krosnies pakurti nei užgesinti: tas pareigas automatiškai atlieka termostatas. Nei namuose, nei darbovietėje niekada neteko apsilankyti švarko — visada dirbi vienmarškinis. Elektros taupymo čia niekas neprapažįsta: ir šaldytuvai, ir lygtintuvai, ir skalbiamoji mašina ir visoki elektriniai įrankiai, ir televizija ir radijo aparatai (pastarųjų mes turime tris), ir kiekvienam kambariui po 200 žvakių lemputės — visa tai pas-

SANDELIS VISOKIŲ ARBATŲ IR ŽOLIŲ prieinamiausia kaina

KATALOGAS dykai siunčiamas pagal pareikalavimą P A L A N G O S TREJOS DEVIYNERIOS

Yra augalinis sutaisymas, suside-dą grynas iš saknelių, lapų, žiedų, sėklų ir žolių. Kiekvienas kas tik nori būti visados sveikas, turėtų var-toti TREJANKĄ. Nes tai geriausias vaistas nuo dispepsijos, vidurių už-kietėjimo, nerviškinio, stokos apė-tito, širdies, supykimo, ispitimo, pil-vo sugedimo, reumatizmo, neuralgi-jos, kosulio, gerklės skaudėjimo, karščiavimo, krūpio, blogo ūpo, bena-ro nusilpimo, inkstų ir kepenų ligos. Kaina su pristatymu \$1.25. Visada gaunama pas:

Floral Herb Company BOX 305, CLINTON, INDIANA Dept. 4

PASTABA: Kartų su orderiu pristū-skite ir pinigų, nes kitaip orderius neispildysime. Kanadoje 50 centų extra.

PINIGAI SIUNČIAM! LIETUVĄ

oro paštu—bet kokioje sumoje iki \$300 tik už

\$1.65

Kadangi senus rūbus ir kai-kuriuos maisto produktus nega-lima siųsti į Lietuvą, daug kas dabar siunčia tik pinigų—per

Amalgamated Bank

Foreign Dept.
111 SO. DEARBORN ST.
Tel. FRanklin 2-4100
Chicago, Ill.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

APLANKYKIT TĖVIŠKĘ! Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu

M.S. B A T O R Y

Gdynė—Amerikos linija iš Kanados uostų iki Southampton, Copenhagen ir Gdynės prie Baltijos (Lenkijoje), o iš ten traukiniai ar automobiliai į visas rytinės Europos dalis.

BATORY yra modernus, be prieštų švarus laivas, erdvis pulkinai dekoruoti, viešais kambariais ir patogiom kabinom. Jums gaus aptarn. personalas, visad paslaugūs patenkinti ir padėti keleiviams.

1961 IŠPRAUKIMAI:
Iš MONTREAL Bal. 13, geg. 17, birž. 13, liepos 11, rugp. 10, rugs. 8, spalio 6, lapkr. 7.
Iš QUEBEC — gruodžio 5.

275 svar. bagažas nemokamai asmeniui
Dėl rezervacijų ir informacijų kreipkitės į Jūsų vietinį kelininkų biurą, arba

GDYNIA AMERICA LINE
192 Bay Street Toronto 1, Canada

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI

Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą

Pakeičiame į GAZO—ALYVOS apšildymą

Paruošta KURENAMA ALYVA Pilnas patarnavimas Išmokėjimo sąlygos

ANGLYS Komerciniam Rezidenciniam namams

SIURBLIAIS ISVALOMI Boileriai—Center, krosnis

GAPS ALYVA ANGLYS Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais

2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PROS. 6-6677

dovanos taupytojams

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU KOVO IR BALANDŽIO MĖN. DUODAME

ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖNESIAI DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS

5 1/4% mokame už ligalikes taupmenas!

DARBO VALANDOS: pirm. 9 iki 5 v. v. antr. 9 iki 5 v. v. trečiad. — uždaryta ketv. 9 iki 5 v. v. penkt. 9 iki 5 v. v. šešt. 9 iki 1 v. p. p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

Vaidina:

Detroito Lietuvių Dramos Sambūrio "Alka" aktoriai: Aldona Rastenytė, Danutė Jankienė-Racevičiūtė, Aleksandras Gubilas, Kazimieras Gričius, Justas Pusederis, Vytautas Ogilvis ir kt.

Sis nusipelnęs dramos sambūris praėjusiais metais, spalio 15 d., atšventė savo veiklos dešimtmetį. "Alka" Sambūrys pasižymi savo meniskai užbaigtais pastatymais ir patyrusių aktorių gera vaidyba.

SEKMADIENĮ, KOVO MĖN. 19 DIENĄ — 3:30 VAL. PO PIETŲ

MARIJOS AUKŠTESNIOSIOS MOKYKLOS AUDITORIJOJE, 6727 South California Avenue

IVYKS NEPAPRASTAS IR TIK VIENĄ KARTĄ VAIDINIMAS—PREMJERA

"ŽVAKIDĖ"

ANTANO ŠKEMOS 2-JŲ VEIKSMŲ DRAMOS KONKURSO PREMIJUOTA DRAMA

Pastatymas ir režisūra

JUSTO PUSEDERIO Scenavizdis

VYTAUTO OGILVIO

Biletai nuo 1 iki 3 dolerių (studentams-moksleiviams 1 dol.) gaunami šiose vietose: MARGINUOSE — Marquette Parke, SAVRIMAVICIAUS krautuvelyje — Brighton Parke, KARVELIO prekyboje — Bridgeporte ir spektaklio dienoje prie įėjimo kasoje.

Visuomenė ir jaunimas yra maloniai kviečiami savo skaitlingų ir vaidinimų atsilankymu paremti mūsų visų tautinės gyvybės ir kultūros šviturį tremtyje — CIURLIONIO GALERIJOJE.

L. A. MENININKŲ KLUBO VALDYBA

VILNIAUS LITUANISTAS

20 m. nuo kalbininko dr. J. Šlapelio mirties

MARJA SIRTAUTIENĖ, Chicago, Ill.

Ažuolinė kopytėlė

Lygiai prieš 20 metų, 1941 m. kovo mėn. 17 d., išsiskyrė iš gyvyčių tarpo vilnietis, didis lietuvių kalbos mylėtojas, jos puoselėtojas, kelių žodinių autorių, knygų leidėjas, šviesus kultūrininkas ir visuomenininkas daktaras Jurgis Šlapelis.

Aplanke savo mintyse amžinos ramybės miestą — Rasų kapines Vilniuje, įžengė pro didžiulius vartus, keliaudami kapų kopytelės link, dešinėje atidavė pagarbą mūsų tautos patriarcho dr. Jonui Basanavičiui, kairėje stabtelėjo ir atsidusę prie šviesios atminties kun. Kristupo Čižio, didelio Vilniaus Krašto švietėjo, kapo, dar už keleto žingsnių rasime kun. Antano Viskantos, nevienus metus vadovavusio Lietuvių Mokslo Draugijai, kapą, o už jo senų medžių pasėlyje pamatysime lietuvišką ažuolinį kryžių — kopytėlę, tai daktaro Jurgio Šlapelio amžinojo poilsio vieta.

Užderėjo lineliai

Lyriškame Aukštaitijos kampelyje, Galsiškių vieniemyje, Šimonių valst., Panevėžio apskr., vadinamųjų karališkų ūkininkų Šlapelių šeima 1876 m. balandžio mėn. 18 d. susilaukė jauniausio sūnaus. Gimęs prieš pat didelio patrono šventę, per krikštą gavo Jurgio vardą. Tėvas Kazimieras ir motina Julijona permaža tėturių žemėlės ir pergausią šeimą, kad įstengtų leisti vaikus į mokslo. Vaikai pramokę pas artimiausią kaimo daraktorių, o mažąjį Jurgiką pamokė jo vyresnis brolis Jonas.

Bet Jurgis daugiau negu kiti vaikai domėjosi knyga ir mieliai skaitydavo ką tik nutverdamas, o lietuvišką knygelių, kad ir kaip caro draudžiamų, Šlapelių pastogėje atsiradavo. Berods dėl jų platinimo Jurgio vyresnis brolis Jonas vėliau pateko į žandarų rankas, buvo ištremtas į Sibirą ir ten žuvo be žinios.

Nebuvo turtingo dėdės, kuris būtų atkreipęs dėmesį į Jurgio ryškiai pastebimus gabumus, nekasdienę atmintį ir didelį norą mokytis.

Tėvai matė ir nekartą sunkiai atsidusdavo. Bet štai vie-

na gražų rudenį užderėjo linai: niekad iki šiol tokio puikaus derliaus nebuvo buvę! Pardušus juos, netikėtai atsirado truputis atliekamo pinigėlio.

Ir išvežė sūnų Mintaujos gimnazijon mokytis.

Taip tad per tą garsųjį šimtos mūsų dainų apdainuotą gelsvą linelį Jurgis Šlapelis išėjo į mokslo.

"Vilko bilietas"

Jurgis jau buvo gerai pasirušęs gimnazijai ir išlaikė egzaminus tiesiai į 4-tąją klasę, o po metų perėjo į sekantį vienis penketukais. Mokslo sekėsi labai gerai, visad klasėje būdavo pirmuoju mokiniu. Tuo metu Mintaujoje mokėsi nemažas lietuvių būrelis, net ir mokytojų tarpe buvo lietuvių (Jonas Jablonskis). Šlapelis gyveno pas Liudviką Didžiulienę, kuri laikė lietuvių moksleivių bendrabutį. Didžiulienės butas buvo tikras lietuvių tautinės veiklos centras Mintaujoje, čia 1890 m. įsikūrė Kūdikėlio draugija, J. Jablonskio globojama ir remiama slapta patriotinė moksleivių kuopelė. Šlapelis buvo vienas uolusių kuopelės narių. Šioje kuopelėje besidarbuojant, J. Jablonskio įtakoje, Jurgio širdyje įsiliptenojo karšta meilė savo gimtajai kalbai, meilė, kurią jis degė be perstojo iki mirties. Mintaujoje patriotizmas ir pergausią šeimą, kad įstengtų leisti vaikus į mokslo. Vaikai pramokę pas artimiausią kaimo daraktorių, o mažąjį Jurgiką pamokė jo vyresnis brolis Jonas.

1896 m. gimnazistai atsiskė rusiškai kalbėti prieš pamokas maldą. Šlapelis buvo vienas iš iniciatorių ir aktyviausių dalyvių šio plačiai pagarsėjusio pasipriešinimo rusifikacijai. Po to įvykio Šlapelis su būreliu draugų buvo išvartas iš gimnazijos ir vietoj netrukus gausimo brandos atestato, išsinešė vadinamąjį "vilko bilietą", reiskia — pašalintas iš gimnazijos be teisės į ją grįžti ar netgi įstoti į kitą kurį gimnaziją savo krašte. Šlapeliui teko toliau vėl pačiam mokytis, verčiantis pamokų davimu silpnesiems mokiniams. Pasirušęs, netrukus išlaikė eksternu brandos egzaminus ir tuoj pat įstoja į Maskvos universitete medicinos fakultetą.

Šlapelio studentavimo Maskvoje laikotarpis buvo audringas: didėjo pasipriešinimas carizmui, studentai aktyviai dalyvavo įvairiose organizacijose, demonstracijose, o vėliau ir revoliuciniame sąjūdyje. Šlapelis buvo aktyvus Maskvos Lietuvių Studentų dr.-jos narys, keletą kartų buvo suimtas, tardomas ir kalinamas dėl priešcarinės veiklos. Atostogas leisdavo Lietuvoje.

Prisiekęs vilnietis

Nuo 1904 metų Šlapelis apsigyvena Vilniuje. Tiesa, jis dar nebuvo baigęs universiteto ir turėdavo važinėti į Maskvą egzaminų laikyti, tačiau ir vėl grįždavo į Vilnių, kaip į pastovią savo buveinę. Kurį laiką dirbo su J. Jablonskiu "Vilniaus žinių" redakcijoje, 1905 m. aktyviai dalyvavo Didžiajame Vilniaus Seime. 1906 m., jau baigęs universitetą ir vedęs, kartu su žmona įsteigė Vilniuje lietuvišką knygyną. Pirmasis Pasaulinis karas išloškė dr. Šlapelį iš Vilniaus: caro valdžios mobilizuotas, kaip gydytojas, turėjo dirbti artimiausiam fronto užnugaryje. Karo metu net ordiną nusipelnė, kartą išgelbėjęs — išvedęs iš apsupimo — visą karo lauko ligoninę. Dr. Šlapelis medicinos niekad nemėgo, buvo pasirinkęs ją studijuoti tik vykdydamas Kūdikio kūrį, duotąjį pasižadėjimą — baigus mokslus grįžti gyventi ir dirbti Lietuvon. Su gydytojo profesija tai buvo įmanoma, su kitomis — beveik beviltska.

Kad ir pasiekęs gydytojo diplomą, niekad nesivertė gydytojo praktika, išskyrus karo metą, kad, kaip pats kartais išsireiškėdavo, tekdavę tvarstyti karveivėlių žaizdas.

Karui pasibaigus 1918 m. dr. Šlapelis laimingai grįžo Vilniun ir vėl įsijungė į daugybę darbų. Gyvenimas Vilniuje, pasibaigus karui, toli gražu nebuvo normalus: mūsų sostinė pergyveno nemažą suirutę, kelias okupacijas, o po trumpo šviesaus laisvės laikotarpio buvo apgaulin-gai ir brutaliai lenkų užgrobtas.

Okupanto persekiojimas

Daug tikrųjų vilniečių paliko Vilnių ir išsikėlė Nepriklausomon Lietuvon, kur gyvenimas buvo visokiais atžvilgiais leng-

Dr. Jurgis Šlapelis

vesnis ir darbo sąlygos palankesnės; kiti buvo ištremti ar turėjo išbėgti, o dr. Šlapelis nesvyruodamas nutarė su šeima pasilikti Vilniuje ir tęsti čia taip reikalingą tautinį kultūrinį darbą. Knygyno laikymas pasidarė nuostolingas, ypač kad jis buvo okupuotų apedamas neproporcingai dideliais mokesčiais. Nežiūrint to, dr. Šlapeliui niekad nebuvo kilusi mintis savanoriškai likviduoti šį lietuvių ir lietuviškos knygos platinimo židinį.

Nuo 1921 m. Šlapelis mokytojavo Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje, dėstė lietuvių ir lotynų kalbas, Lietuvos istoriją ir iš to darbo pasitraukė tik 1932 m. sunkiai susirgęs.

Dr. Šlapelis Vilniuje atsilaukė visokioms okupanto priepauioms, nepalūžo net ir tada, kada lenkams uždarius beveik visas lietuvių švietimo ir kultūros įstaigas Vilniaus krašte, jau jam sergant, po 4 savaitių trukmės jo knygynė ir namuose kratos, konfiskavus daugybę knygų. 1938 m. buvo iškelta knygyno savininkams byla už tariamą "nelegalių" lietuviškų knygų (Nepr. Lietuvoje spausdintų) platinimą, atseit, už priešvalstybinę veiklą. Byla vėliau buvo tyliai numarinta, karograsinimais privertus Lietuvą priimti garsųjį lenkų ultimatumą.

Zinia apie sovietų grąžinimą Lietuvai Vilniaus užtikro dr. Šlapelį Kauno Miesto ligoninėje, kur jis buvo nuvežtas gydytis dr. Kuzmos, jo buv. kolegos, priežiūroje. Tą žinią, kaip ir visus kitus to laikotarpio įvykius, jis labai jautriai išgyveno. Vėliau, parvežtas į jo numylėtąjį Vilnių, jau nebeatgavo sveika-

tos ir po pakartotinių ligos priepuolių 1941. III. 17 pasimirė.

Jei kas nors kada nors nežinojo ar pamiršdavo dr. Jurgio Šlapelio vardą, visad lengvai rasdavo kelią jam apibūdinti: Šlapelis vilnietis.

Tai ir liks jo vardas įrašytas lietuvių kultūros istorijon, kaip tikro "prisiekusio" vilniečio.

Šakota veikla

Dr. J. Šlapelio veikla šakota: jis kalbininkas, tautosakos rinkėjas, mokytojas, knygų leidėjas ir platintojas, vertėjas, kalbos taisytojas, visuomenininkas. Jis priklausė beveik visoms Vilniaus lietuvių organizacijoms, dažnai eidamas nelengvas valdybos nario pareigas. Lietuvių Mokslo draugijoje jis ne tik nuolatinis valdybos narys, bet ir vienas iš "Lietuvių Tautos", L. Mokslo dr.-jos periodinio leidinio redaktorių. Daugelį metų dr. Šlapelis buvo vienintelis lietuvių atstovas Vilniaus Miesto taryboje lenkų okupacijos metu.

Brandžiausias dr. Šlapelio darbo laikotarpis tai keliolikos metų veikla Vilniuje po Didžiojo karo.

Niekad nebūdavo per anksti ar per vėlu pas dr. Šlapelį užteiti. Anksty ryta jau jį rasdavai besėdintį prie savo didelio rašomojo stalo, apkrauto knygomis, korektūromis, kartotekomis, lietuviškais ar mokinių taisomais rašiniais. Visą priešpiejį jis gimnazijoje, po pietų knygynė, o vakare iki išnaktų vėl prie savo rašomojo stalo, arba posėdžiuose, susirinkimuose. Jis liuanistikos uolus rinkėjas: jo didžiulėje bibliotekoje gausybė senienų ir naujausių knygų, studijų įvairiose kalbose apie Lietuvą, pilni filatelistiniai rinkiniai lietuviškų ir kitokių pašto ženklų; lentynose retų laikraščių ir žurnalų komplektai.

TELEVIZIJAS

Sąžiningai ir nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyką. Piguos paveikslėlinės lempos. J. M. IGLINAS 2549 W. 69th St. H. A. P. 6-1065

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. RE 7-7083

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisniuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS PAKETUS

I LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583

Atsargos kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmdieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves.

Atsargos kasdien 9-6; sekmdieniais 9-4.

21 Fifth Avenue,

Youngstown 3, Ohio

Tel.: RI 3-0440

39 Raymond Plaza W.

Newark, N. J.

Tel. MArket 2-2877

359 West Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Tel. Andrew 8-5040

900 Literary Road

Cleveland 13, Ohio

Tel. TOWer 1-1461

132 Franklin Avenue

Hartford, Conn.

CHapel 6-4724

11339 Jos. Campau

Detroit 12, Michigan

Tel. TOWnsend 9-3980

332 Fillmore Avenue

Buffalo 6, N. Y.

Tel. TL 6-2974

632 W. Girard Avenue

Philadelphia 23, Pa.

Tel. WALnut 5-8878

3216 Sunset Boulevard,

LOS ANGELES 26, Calif.

NORMandy 5-9887

2803 3rd AVE. (tarp 147 ir 148 St.)

BRONX 53, N. Y. Tel. LUdlow 5-2624

217 E. Hennepin Ave.,

MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame j 48 valandas.

Adresatą pasiekia j 6-7 savaites oro paštu j 7-12 dienų.

Dabar galima rūpų siuntimose siųsti ir kavos pupelių, šokolado (plytelių) ir bonbonkės.

Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų.

Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl maito ir patarnavimo. Katalogas veiktas.

JŲSŲ DŽIAUGSMAS BUS PILNESNIS...

kai įsigysite ką nors naują iš baldų. Tik už \$149.95 galite įsigyti 3 dalių miegamąjį setą, spyruokles, čiužinį, 2 pagalves, 2 lėmpas, kilimėlį ir paveikslą. Už \$189.95: 2 dalių parlor setą, 2 pakopų stalą, cokišais stalą, 2 stalo lėmpas, kilimėlį, 5 gabalų DINETTE setas \$39.95 ir aukščiau. Didelis pasirinkimas iš Vokietijos importuotų Stereo, HI FI, Fonografų ir radio aparatų, su kuriais galite girdėti Europos radio stotis ir kitokių baldų ir namams reikmenų.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

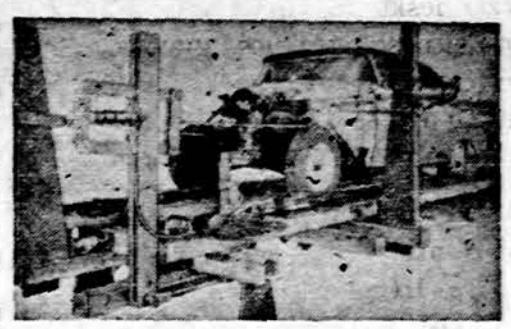
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711

Sekmdieniais atdara nuo 11 iki 5 val. po pietų

COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAIŠYMO DIRBTUVĖ.

kurioje jūsų automobilis bus pilnai užtautas, pradedant motoro surinkimu, karosertijos ištaisymu, ratų subalansavimu, tiesus važinėjimo nustatymu, dažnum ir kitais darbais. Naujai padidintose dirbtuvėse naudojamos moderniausios mašinose automobilių karosertijos įrenginys. Dirbtuvėse visų laikų gali būti taisoma visų tūzinio automobilio.

Sav. STASYS DAPKUS

4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Telef. CLiffside 4-2241

PERKRAUSTYMAI—MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekant: ANATANAS VILIMAS

3415 SO. LITUANICA AVENUE

Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

1909

1961

Taupyk Stipriausioje
CHICAGOS TAUPYMO BENDROVEJE!

4 1/4%

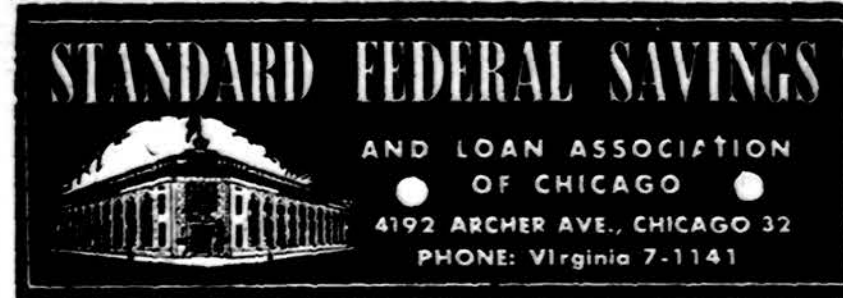
Turtas \$80,000,000.00

Atsargos Fondas . . . \$7,500,000.00

Dividendas mokamas visoms santaupoms

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board.
Justin Mackiewicz, Jr., President

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečdadieniais visai neatidroma.

Planingas taupymas visada moka geres

DIVIDENDUS!!

Nuo 1905 metų, tai yra, nuo pirmos įsikūrimo dienos,

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

nuolat išmokėjo aukštus nuosimčius savo taupytojams

4 1/4%

Metinis dividendas už santaupas visose sąskaitose!

PRADEKITE TAUPYTI ŠIANDIEN

Federal Savings and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois

Phone: Virginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

PASTAS ATVAŽIUOJA

C. GRINCEVICIUS, Cicero, III.

Buvo kovo pradžią ir pavasarį. Sniegas išdžiūvęs laikėsi ir akinančiai spindėjo Alpėse, bet laukai ir keliukai telkšojo. Tarpukalnėse, žemesnėse vietose, tarp baltų plotų jau kai kur rudavo pievų lopai, tartum saulos, o dar įsėjusiame dirvažemyje palei žemę sklindėsi patys ankstyviausieji žiedai, čia vadinami "sniego varpeliais" — balti, kaip ir aplink juos supas sniegas.

Kalnų pašlaitėje prisišliėjusi pilkų medinių barakų eilė. Tarp jų vaikšto šios stovyklos gyventojai, bėgioja vaikai ir čirškia, zuja žvirbliai.

Pavasaris ateina, pavasaris! Ar nematote? Netoliese, tik už kalnų, anapus Alpių. Jį pernai ten apgailėję su paukščiais palaidėjom, ir jis atsilygindamas visą vėlyvą rudens mums vakarais siūsdavo šilto vėjo padvelkimą, vietinių gyventojų "fenu" vadinamą. Su vėjo papūtumu, su šilta srove atskrisdavo ir lengvas Italijos citrinų kvapas. Nuo to vėjo, nuo kvapo, sakoma, atgimdavo žmonės ilgesys, nerimas, nostalgija, kažkokio traukimas į tolimas šviesias ir šiltas žiedų šalis. Tada žmonės ilgai naktį negalį užmigti ir klajoja rudenįjančiuose laukuose. Ne tik tie, kurie prie tos naujos, kurie neįpratę, kurie ten neseniai gyvena, bet ir tie, kurie tarp tų kalnų gimę ir užaugę.

Toks buvo ruduo, bet jis jau anapus žiemos. Dabar jau seni ir maži su neslepiančiu džiaugsmu ieško pirmųjų pavasario ženklų. Visi jo laukia, bet už vis labiau šio turtingo žaio grožio ieško ir laukia gal tie, kurie šituose barakuose gyvena, kurie su kiekvienu metų pasikeitimu trokšta išsivadavimo iš netikrumo ir nežinios.

Vieni pavasario saulei jau langus atidarinėja, kiti pašales valo, o Irena su Zita barako gale, kur pažymėta numeriu "8", laukė ant suolelio šildosi. Irena, kaip visada, kažką mezgė, o Zita užsimerkusi ir atsimėjusi į sieną snaudžia.

— Man šiandien tai jau tikrai bus laiškas iš Kanados, — ką tyliai galvoja, tą balsiai sako Irena. — Galėtų jau būti ir iš Venecuelos. Vyrai jau bus pasiekę ir apsidairę.

— Ar dar nepravažiavo paštininkas? — nubudo iš savo snaudulio Zita.

— Kur tau! Vėluoja.

Iš estų barako grįžta Kazys. Kaip visada linksmas ir priekabingas:

— Labas, merginos. Kas girdėt nuo pat ryto? Tai jau, kaip ir kasdien, laukiate laiško.

— Taip sau sėdime ir šildomės.

— Taip sau, Pasakė!

— O gal ir laukiam. Yra kas ir parašo.

— Tegul ir rašo. Rytoj, sako, duos papildomai cigarečių. Jei gu ir vėl prancūziškos, tai tegul jas šunys rūko. Jau ir kaimė nė už dyką neima.

Pasimaiso Aliukas su Joneliu.

— Ar jau iš mokyklos? — nustemba Irena.

— Kad šiandien ketvirtadienis, kada mokytojas turi darbo prievolę atlikti. Darbų vedėjas jam liepė eiti malkų pauti "irtuvei. Po dviejų pamokų pado, — su neslepiančiu džiaugsmu paaiškina mažieji.

— Tvarkos nei už šiaudelį. Vieni dyki slampinėja, o ir paštininkas mokytojo etatą nubraukė iš dirbančiųjų.

— Pažiūrėkit, vaikai, už pasisukimo, ar ant plento dar nematyti paštininko dviračio.

Dukart sakytų, kad joms nereikia. Jie tai dažnai padaro ir iš pamokų išbėgę.

Už stovyklos ribų, iki plento, bėgo kiek įkabindami, bet grįžta žinginiuodami.

— Ne.

— Aiskiai vėluoja. Idomu, kiek dabar laiko? Pažiūrėkit, vaikai.

Su šia svarbia žinia grįžta iš barako:

— Be dešimt vėnuolika.

— Tiktai? O aš maniau, kad jau dvylika.

Po valandėlės ant durų slenksčio sustoja Marijus.

— Ar laiškas jau buvo?

— O! Ką mes matome! Ar jau išsimiegojau?

— Kaip čia pasakius, šiaip ne taip pavyko.

Slenka ilgos, kaip savaitės, minutės. Irenai su Zita jau pakyrėjo nuolatiniai klausinėjimai: ar buvo, ar pravažiavo, ar nematėt, o kodėl?

Pagalau!

Plentu pro barakus dviračiu pravažiavo jis. Laiškininkas. Su dviem išpūstais maišais iš abiejų dviračio šonų. Geriausias iš geriausių žmonių, laukiamas kasdien labiau nei pavasaris, tas, kuris atveža iš miesto mėlynai raudonais krašteliais laiško krūva. Ne tuščius, su viltimis, valdžios patvirtintais

kvietimais, žaliais priedais ir širdį virpančiais labai mielųjų rankų suregtais žodžiais.

Jis, tas laukiamasis, žino savo vertę ir svorį šitų svetimašy širdyse, tai pro stovyklą pravažiudamas sulėtina greitį. Daugiau orumo. Nesidairydamas jautia pro langų stiklus ir jį susmeigtus žvilgsnius ir gerus, laiminančius, dėkojančius linkėjimus. Jis, kuris iš tikrųjų nieko dėtas dėl to, kas tuose popierėliuose parašyta ar nutylėta.

— Bėkit, vaikai, greitai pas Vladą!

Vladas, patikėtinis, vienintelis, kuris turi stovyklos valdžios leidimą iš policijos būstinės, paimti jau barakais suskirstytą ir kambarių numeriais sužymėtą pastą, pasirašyti pieštuku į neįlygiai suliniuotą kanceliarinę knygą, kad "tiek ir tiek nesugadintais vokais laiško 8, 2 ir 10 barakui gavau, kuriuos prižaduo tvarkingai paskirstyti ir t. t."

Vladui nereikia jo neužmirštų maloniausių ir negirdėtų svarbių pareigų kasdien priminti, ir jis tą pačią minutę jau buvo duryse ir patraukė į administracijos baraką.

— Greičiau, greičiau, Vladai, matai, kaip mes nekantraujame šitą mūsų likimą lemiančią minutę, — ragina jį beždžiai žvilgsniai pradedančių rinktis prie barako.

— Greičiau, greičiau, — šaukia Aliukas su Joneliu ir kiti tokie, kaip jie, išlikę ir už rankų tempia Vladą.

Vlado žingsniai tačiau visvien lėti. Jis žino, kad turi praėiti nemažai neramius laiko, kol laiškus suskirstys pats ponas policijos viršininkas latvis Blau-mens, tuo laiku nieko arčiau neprieisdamas, kad "nebūtų kokių skundų".

Prie visų barakų tuo laiku buvo panašų į visuotinę mobilizaciją. Visi, kurie turėjo koki nors darbą ar jokio neturėjo, snaudė ar bules skuto, kortom lošė (labai svarbus užsiėmimas) ar barėsi, visi susirinko laiško laukti, saulėje pasišildyti, iš kitų veidų ar kokios užuominos sužinoti, kas ką kam rašo, kaip pradeda naują gyvenimą naujam pasaulyje tie, kurie dar neseniai iš tų pačių barakų apvertki, bet laiminami išvažiuo, kurie buvo patys drąsiausi ir stipriausi vyrai, išvykę Kanados miškų ir Venecuelos džunglių tyrinėti, arba vienas kitas labai laimingai atsitikimu ir i Ameriką pateko. Visi visi susirinko. Net ir viršila Serafinas pertraukė savo svarbius pasakojimus naujam klausytojui, kaip jis tada dar "tik kapitonu būdamas", su savo pulku sulaukęs visą priešio kariuomenę, o paskui pasakęs kareiviams: "Gerai, vyrai, pakariavote už tėvynę. Aš ir prezidentas jums pasistengsime už tai užmokėti, ne dykai ir ne iš tuščių šaudėte".

Lyg prie bažnyčios po mišparų, lyg gegužinėj sekmadienių vakarais barako gyventojai šnekučiavo apie mainų prekybą su kaimu, greit ir neišvengiamai kilsiantį karą (taip juk sakė stovyklos lietuvių komentantas, kuris visad viską ir ne-

Sir Thomas Beecham, vienas garsiausių pasaulio kompozitorių, miręs Londone turėdamas 81 m. amžiaus. Po savo žmonos mirties, jis dar 1959 m. rugs. mėnesį buvo vedęs savo buvusią sekretorę 27 m. amžiaus.

mirktelėjęs žino), apie neprotingus vadovybės potvarkius, apie netrukus atvažiuosiantį vyskupą, vis dairymiesi i kiemo galą, iš kur su visais palydovais turėjo pasirodyti Vladas.

— Ateina, ateina! Laiškai.

Geroku glėbiu laiško tokiu pat šaltumu atžingsniuoją Vladas, o Aliukas su Joneliu ir jų draugai, tartum klapiukai juo cėsioj, traukia pirm Vlodo ir visais varpais, varpeliais skambina, ne to per mažą — trimtuojų, būbnių:

— Iš Venecuelos jau parašė! Janėi, Zitai, Mečislovui, Mykolams. Daugiausia laiško yra ku-nigėliui, net septyni. Paskui gimnazijos inspektorui — ke-turi. Marytei yra laiškas iš Amerikos. Su doleriais. Ir Valiūnams taip pat su doleriais.

Ponui Žirniui yra siuntinys, o Zitai dar ir iš Kanados labai storas laiškas. Ponui Varnelei šaukimas į teismą. Irenai nieko nėra. Adolfui...

Paskui vaizdas toks, lyg tai būtų atkeliavęs Kalėdų senelis, aplink jį septynios eilės nekantių vaikų, arba lyg prie stebuklingo šaltinio, kur stebuklo su-laukia tik pirmas iš to šaltinio atsigeręs — taip visi spaudėsi aplink Vladą.

Vladas, paėmęs iš eilės laišką

garsiai pasako pavardę ir per galvas iš rankų i rankas leidžia laimingą popierėlį. Paskui ant-rą, trečią ir taip keliasdešimt.

Čia buvo pirmasis veiksmas. Antrasis veiksmas bus prie ki-to barako, kur Vladas su kitu pundeliu keliauja, o jo jaunėji prenašai jam kelią paruošia ir varpais paskambina: kas kiek, iš kur, koki, kodėl...

Tų gerųjų žmonių kasdieninės dramos aukščiausias įtempimo momentas pasiekta. Dabar, viskas ima slūgti į normalią padė-tį. Vieni su laiškais džiaugda-miesi užsidaro savo kambarė-liuose, kiti jau kelintą sykį skaito tą pačią neaiškią vietą ir negali suprasti nelabai "gramatnų" išsireikšimų, treči labai daug sužinoję apie pasaulio pa-dėtį šiais neaiškiais laikais ir tą stengiasi ir kitiems išdėstyti, o tie, kurie nieko negavo, geri-nasi ir ištempę ausis klausosi kitų pasakojimų apie naujas šviesias karalystes, kur, gal būt, ir jų naujoji, trečioji, tėvy-nė netrukus bus.

Zita vėl sėdasi ton pačion viet-ton atokaitė jį vis skaito ir skaito tuos pačius sakinius. Jos pirštai iš lėto virpa, veidai rausta, o akys nemoka ir nepa-jėgia meluoti ar nuslėpti džiaugsmo iš gražių, išdėstytų žaliu rašalu. Paskui ir ji paky-la ir eina ieškoti, kam galėtų savo laimę išlieti, ne ją pasida-linti, bet padvigubinti, nors jis jau ir dabar toks didelis, jog netelpa joje.

O Irena — ji vargšė ir šiandieną. Tą pastebi kiekvienas. Ir kodėl net jokio, kad ir nereikš-mingiausio žodžio, net reklami-nio atviruko ar kvietimo į susirinkimą niekas neat-siuntė. O kiek žadėta, kiek prašyta iš tų, kurie tenai už vandenynų naują žemę mindo.

— Dar ryt ir poryt veš paš-tą, tada bus ir man, — tyliai guodžiasi Irena.

Ryt ir poryt, o sekmadienio nemini. Tos dienos ji dabar ne-mėgsta. Nemėgsta sekmadienio ir kiti — juk tą dieną nėra pašto.

Antroji dienos pusė toliau ei-na kaipėjusi. Be jokio didesnio pakilimo. Antroji vadinasi to-

dėl, kad čia laikas skaičiuoja-mas iki pašto atvežimo ir po jo. Vieni dabar imasi kokio darbo, kiti žiemiškai apsirengę eina į stotelę laukdami trauki-nio ir kaimus, treči išsirušia į miestą eiti ar važiuoti. Viena mintis tačiau bus visų galvas apsukusi ir niekad jų nepalei-dusi: ryt bus paštas, bus gerų ar net labai gerų žinių.

Taip, rytoj bus vėl paštas, bus mėlynai — raudonais mar-

gais kraštais oro pašto laišku su naujom viltimis ir nusivylimais, gerų ir kitokių žinių, tiem patiem ir kitiem.

Rytoj, vadinasi, vėl susirink-sime laukti pašto.

Jeigu DAŽŲ ar VARNIŠIO reikia

skambinkit HE 6-2011

dieną ar vakarą. Turime di-delį pasirinkimą spalvų ir rūšių. Dirbtuvės sav. chem. inžinierius Juozas Ruokis. Už tą pačią kainą pristatom Čikagoje į namus.

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda. 2047 W. 67 PL. WA 5-8063

DAINACO

Sav. inž. A. Semina

- Televizijos • Radijai,
- Juost. rekordoriai,
- Fonografai • Plokštelės,
- Elektriniai virtuvės prietaisai
- Elektr. laikrodžiai,
- Rasosios mašinėlės,
- Radijo ir TV lėmpučių,
- Visokios antenos,
- Esterijos • Dalg.,
- Foto kameros ir filmos
- Elektros lėmpučių.

ARDAVIMAS-TAISYMAS

3321 S. Halsted St. CL 4-5005

Atd.: 9-4 pirm. ket. 9-9.

Sekmad. uždaryta.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

LYGINIMAS — DAŽYMAS STABDŽIŲ TAISYMAS (BRAKE SERVICE) žymiai sumažintomis kainomis.

Dėl kainos šaukite GROVEHILL 6-7777

CESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS!

INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI. PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno-nių, šilkų, nylo, taffetą, aksomo ir kitų medžiagų siuntimus artimiesiems; Lietuva ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltais kaip vyrų, taip ir mo-terų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiūsti artimiesiems Lietuvoje. Ypatingai yra atpi-ginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užuolaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmu-salams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusių patalpų.

Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šlaurę ant Jefferson St. — aikštėje

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AUKŠTOS RĖSĖS FOTOGRAFIJOS MĖSŲ SPECIALYBĖ.

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.

4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visos programos iš WOPA

A.M. 1490 Kilocycles FM 102.7 P.M.

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte.

Vakariškos pirmadienį 7 val. vak.

Radijo: 1159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413.

LIETUVIŠKI REKORDAI

PO \$1.00 VIENAS (78 RPM)

Mano Mergučėle ir Visur Tyla. Solo K. Šilgalis

Ramu Čia Gyventi ir Šlama Šilko Vėjas — Moterų balsų kvartetas.

Linksmų Laiškų ir Kojų. Kojų — polkos. Orkestras.

Į Kovą. Gyvenimo Aidu ir O. Dalelė. Budriūno Vyrų kvartetas.

Valsas ir Žvakė ir Plaštakė. Budriūno Vyrų kvartetas.

Tykiai Nemunėlis Teko ir Visur Tyla. Solo Babravičius

Dzinguliukai ir Gyvenk. Juokis, Mylėk. Duetas su orkestru

Oželis ir Geismai ir Svajonės. Kvartetas su orkestru

Vainikas I ir II dalis. Lietuviškos melodijos

Algirdo Brazilo dainų albumas (8 solo dainos) tik \$4.00

Ilgą grojimo rekor. (Long playing, 10 col. 33 RPM)

PO \$2.95 VIENAS:

Pamatysi, kai savo vaikus turėsi

JUOZAS KOJELIS, Mar Vista, Calif.

Bevažinėdamas praėjusios vasaros gale rytų Amerikoje, apilankiau vieną savo bičiulį, kurio vestuvės dar Vokietijoje atšventėme, bet vaikai savo gimimui jau visi šio krašto piliečiai. Augina gražų pulkėlį: trys berniukai, visi vienas po kito išsiritę, tik mergytė nuo jauniausio broliuko ketveriais metais atsilikusi. Vyriausias sūnus lankys jau septintąjį skyrių, o mažoji sesytė ruošiasi pirmajai klonei ir vaikų darželiui.

Po pirmojo pasidalinimo išpužiais, jaunimas išdūmė ir netolimas parapijos salė kokioms tai repeticijom, o aš su tėvais įklimpau į auklėjimo problemų svarstymą.

— Vaikų auklėjimo klausimas mes turime su vyru: abu drauge darome sprendimus, o paskui abu juos vykdomė, ypač kas liečia lietuviškas problemas šeimoje ir už šeimos ribų, — kalbėjo mama.

Tai mane suintrigavo. Reikia, šioje šeimoje yra planingas, ne pripuldomas lietuviškas auklėjimas... ir aš išsitraukiau savo užrašų knygutę.

— Ar spaudai? Mes nenorime, — pasakė susižalę vienas su kitu.

— Taip spaudai, tik nenoriu angažuotis. Gal gi nedės?

— Prisimename, kai "Lietuvių Dienų" žurnalas organizavo tėvų pasisakymus lietuviškos šeimos klausimu, ir mums buvo atsiuntę anketą. Neatsakėme, nors dėl tai taip labai niežėjo rašyti.

— Nors trumpai Jūsų vaikus mačiau, bet jų lietuviškumas padarė nuostabią gerą įspūdį. Ar auklėjimo paspartinti norite tik sau pasilaikyti? — kamantinėjau.

— O ne, — kalbėjo vyras, — bijome priekaištų.

— Argi kas priekaištautų už tai, kad vaikus gražiai lietuviškai auklėjate?

— Taip jau yra. Kai dar seniau kartais savo draugų šeimose nusistebėdavome dėl lietuviškai angliškai žargono vartojimo, draugai pasakydavo: "Pamatysi, kai savo vaikus turėsi". Sulaukėme vaikų. Kalbėjome lietuviškai jiems, kai jie dar žodžių nesuprato, aiškinome pavelskėlius ir skaitėme, kai dar raidžių nepažino, dainavome dainėles, kai dar ne į melodiją, bet į kūno judesius reagavo. Ar žaidėme, ar vaikščiojome, ar važiuavome, vis kalbėjome, nesirūpindami, jog ne visi žodžiai jiems suprantami. Manėme, jog tik sekla sėjame — želmenys sužaliuos.

Nors visą laiką stengėmės laikyti lietuviškoje aplinkoje, tačiau vaikų visiškai neizoliavome nuo kaimynų amerikiečių. Manėme, jog natūralios aplinkos vengimas būtų pačių savęs apgaudinėjimas. Vaikai pasigaudavo vieną kitą anglišką žodį ar išsireikimą. Mūsų draugai, tai išgirdę, džiūgavau: "Ar nesakėme, kad taip bus, ar nesakėme?" Mūsų su žmona dėl to nenusiminėme. Vaikams suprantamais terminais aiškinome mūsų skirtingą padėtį šio krašto visuomenėje. Lietuvių kalbos žodyno plėtimą dar intensyviau farsavome, kad lietuviškai išsireikšti jiems būtų lengviau, negu angliškai. Rezultatai buvo puikūs. Dar priešdar žėliname amžiuje angliškų žodžių maišymą lietuvių kalboje pasisėkė visiškai eliminuoti.

— Pamatysite, kai pradės lankyti mokyklą, kas tada pasidarys su jūsų vaikų lietuviškąja kalba, — "guodė" mūsų draugai ir pažįstami, kurių šeimose tėvai kalbėjo lietuviškai, o vaikai atsakinėjo angliškai. — Mūsų šaliai irgi tik lietuviškai tekalbėjo, kol angliškos mokyklos nelankė.

"Kalbėkite angliškai" raginame vaikus

— Mūsų su žmona tomis "pranašystėmis" nepatikėjome. Manėme, jog tai pastangos sa-

ve pateisinti, o atsakomybė suvesti aplinkybėmis. Sudarinėjome tolimesnę strategiją. Lietuviškų knygutėlių tuo metu buvo nedaug. "Eglutės" laikraštėlis to amžiaus vaikams kiek persunkus. Teko pirkti anglišką knygutę ir lietuviškai jas skaityti bei paveikslėlius aiškinti. Kai kuriuos "Eglutės" tekstus perdirdi ir perteikti lengvesne forma. Ir kai vyriausias sūnus nuėjo į pirmąjį skyrių, lietuviškai visi neblogo skaitė, o ir rašyti kiek galėjo. Mokykla buvo parapiinė, tačiau tuo metu tam tikras nepalankumas lietuvių kalbai buvo jaučiamas, ir lietuvių kalbos pamokų nebuvė. Organizavosi šeštadienės mokyklos. Vėliau lietuvių kalba buvo įtraukta ir į reguliarias pamokų lenteles, bet nuo šeštadienės mokyklos vistiek neatsisakėme. Ir šiandien mums atrodo, kad šeštadienės mokyklos atlieka reikšmingesnę misiją lietuviškos išlaikymo ir atlieks tol, kol lietuvių kalbos pamokos nesinaudos reguliariuose mokyklų regulaminuose pilnu ir visuotinu mokyklų vadovybių respektu.

— Ar lietuvių kalba nebuvo Jūsų vaikams kliūtis anglų kalbos pažangai? Esu girdėjęs tėvų nuomonių, jog peranksti pastūmėta lietuvių kalba gadina anglų kalbos akcentą, sumaišanti alfabetą, pristabdanti anglų kalbos pažangą.

— Jei kalbėsime iš savo patirties, tai turime daryti priešingą teigiamą. Lietuvių kalba jiems daug padėjo anglų kalbos. Nors mūsų vaikai jokiais ypatingais gabumais nepasižymi, tačiau anglų kalboje jau keletą metų čia tvirtu A pažymi. Mokėjimas lietuviškai skaityti ne tik žymiai palengvino perimti skaitymo techniką angliškai, bet platus lietuviškas žodynas buvo didelė parama lengvai pasisavinti anglišką žodyną. Seselės būdavo kartais tiesiog nustebintos.

— Jei sekate šio krašto anglų kalbos mokytojų metodikos raišį, — pridėjo mama, — galėtumėte pastebėti, jog po visų eksperimentų visuotinis linkimas yra grįžti prie fonetinio skaitymo metodo. Teko kalbėti šio klausimu su amerikiečių pedagogais. Jie teigia, jog mokėti tėvų kalba skaityti užsieniečių vaikai greičiau pereina į sąmoningą skaitymą angliškai už "grynuosius amerikiečius", kurie mokyklon atėję ne raidžių nepažįsta. Šis faktas, jų teigimu galbūt ir pagreitino grįžimą prie fonetinio metodo.

— Įdomu, kaip sprendžiate lietuvių ir anglų kalbų pirmenybės klausimą? Juk jei norime išlikti žmonėmis, neturime teisės savųjų vaikų prarasti savąjį tautai, bet, iš kitos pusės, susiduriame su grynai praktiška klausimo puse: gal mūsų vaikams bus lengva čia kurti savo gyvenimą, ir ar anglų kalbos paneigimu negriauame jų ateities? — iškiliau teoretinį abejotiną.

— Mes jokių būdu nenorime anglų kalbos kaip nors skriausti. Taip gi nenorime anglų kalbos padaryti kokių tai draudžiamų vaisių. Priešingai, vaikus raginame: "Kalbėkite angliškai su amerikiečiais draugais. Anglų kalbą mokėkite geriau už visus kitus mokinius klasėje. Gal vėliau ir daugiau kalbų išmoksite. Visi gudrūs ir gabūs žmonės moka kelias kalbas". "Namuose su tėveliais, savo tarpe, su draugais lietuviškai jums privatu lietuviškai kalbėti" — nuolat primename ir reikalaujame. Juk kiekvienas dalykas turi savo vietą ir tikslą. Taip ir kalba.

— Sutikau tėvų, kurie krentasi, jog laikydami savo vaikus prie lietuviškos bendruomenės, mes temdome jų jaunystės džiaugsmą ir laimę. Girdi, jie mūsų sentimentais gyventi jau

nebegali ir nebenturi, — vėl kėliau abejotiną.

— Mes irgi tuo klausimu esame galvoję. Bet čia jau gilesnė filosofija. Pirmiausia tektų atsakyti į klausimą, kas yra jaunystės džiaugsmas ir laimė. Mes grįžome išvadą iš daugybės pavyzdžių, lietuvių ir kitautėjų, jog jaunystė be tolimų vizijų, aukštų idealų, kovų už ką nors aukštą ir kilnų, nėra jaunystė. Jei to atsisakome, tai jaunystės įprasminimą turime suvesti į draugiškus nūgėrimus, šokių sales bei kitas pasilinksminimų vietas. Ruošiamės šiai fazei. Renkame didžiųjų žmonių biografijas lietuvių ir anglų kalbomis. Vaikai mėgsta skaityti. Gal apsispręsiu didžiųjų žmonių jaunystės "ligomis". Lietuvos laisvę ir gerovę norime sukurti savo vaikams siektinu idealu, vėlu kovos ir aukos. Ar pasiseks, laikas pasakys.

Kaip plečiamas žodynas?

— Aš pats jaučiu ir pas kitus pastebiu, jog ir suaugusių lietuviškas žodynas su laiku siaurėja. Anglicizmai skverbiasi nejučiom. Kokias priemones vartojate, kad grynąją kalbos dvasią išsaugotumėte vaikuose?

— Pagrindinis lietuviškojo žodyno turinio šaltinis, žinoma, yra lietuviškoji lektūra. Skaito vaikai patys, skaitome ir mes jems. Perkaime visas knygas ir knygutes vaikams, prenumeruojame vaikų periodiką.

Kasdien turime vadinamas šeimos valandas. Visi kartu ką nors darome: žaidžiame, dainuojame, deklamuojame, lankstome ir popieriaus, sportuojame, kalbame apie praeitį, svajojame apie ateitį, prisimename Lietuvoje likusiuosius gimines, projektuojame šeimos išskylas ir t. t.

Važiuojame prie upių ir ežerų, į miškus ir ūkius, darome šeimos išskylas — piknikus. Vis pasikalbame, lygindami šio krašto gamtą su Lietuvos. Susilaikome nuo nerealaus Lietuvos krašto idealizavimo. Ten irgi randame kai ką taisytiną. Vaikai imlūs: jiems įdomu žinoti apie vėjo alūnus ir šulinius su svirtimis, grybavimą ir uogavimą, paukščių ir gyvulių, upes ir žydinčius pievas. Vyresnieji nori žinoti apie mūsų pačių išgyvenimus karo metu Lietuvoje ir tremtyje. Mielai klausosi apie asmeniškas išgyvenamas kovas su rusais ir apie partizanų žygius. "Papasakok apie Lietuvą", nuolat prašo vaikai. Išdėstome pasakojimus ciklais. Ir iki šiol stebiuosi p. Salčiaus penkiamečiu sūnum, kūrui nutraukė tėvo pasakojimą apie svirtis ir pareikalavo kalbėti apie tarplanetines raketas. Manau, kad tėvas sufalsifikavo vaiko žodžius.

Kartu su vaikais klaupiame vakaro madaid, maudomės Michigano ežere ir smėlyje statoime Gedimino pilis; mokome juos plaukti, dirvačiu važiuoti ir pačiužom čiusti. Pasakojame ir skaitome pasakas ir dainas dainuojame. Tegu jiems lieka šviesus šeimos gyvenimo vaikystės prisiminimai, o pasakojimuose, paliesdami įvairias gyvenimo fazes, plečiame ir lietuvių kalbos žodyną.

Tikim j šeimos gyvenimą

— Skirdami tiek daug dėmesio vaikams, ar neskrandžiate per daug patys save? Juk ir mums, suaugusiems, reikia savito gyvenimo, socialinio bendravimo, visuomeninio veikimo.

— O ne, skrandžio su nedarome. Dalyvaujame daug kur, nors nuo vadovaujančių pareigų organizacijose ir tenka susilaikyti. Kur tik galima, visur dalyvaujame kartu su vaikais. Ir vyresnieji berniukai jau veikia moksleivuose ateitininkuose. Organizuojami jaunučiai. Čia sau vietas atris ir kiti du. Ateitininkus pasirinkome iš dailės dėl savo šeimų tradicijų, iš dailės, kad šioje organizacijoje patys tėvai labai arti stovi organizacinės veiklos. Dalyvaujame jų susirinkimuose, iš-

Alpinistai, pirmą kartą žiemos metu Šveicarijos Alpėse įkope į Kleine Scheidegg kalno Eiger šlauninę sieną, 6,000 pėdų aukštumo. Kopė savaitę laiko 4 alpinistai 22—31 m. amžiaus. Vienas iš jų rašytojas, kitas darbininkas, trečias stalius, ketvirtas austras kasyklų darbininkas.

kylose, bent dalį laiko kartu praleidžame Dainavoje. Kol vaikai reikalingi tėvų artumui, reikia prie jų būti. Ateis laikas, kai teks pradėti laikyti šokią tokią distanciją. Ir bažnyčioje mėgstame kartu su vaikais sėdėti. Manome, kad parapiinių mokyklų tendencija atskirti tėvus nuo vaikų pamaldy metu nėra sveika. (Iš kitos pusės — neužmirština, kad vaikų pamaldose sakomi jėms pritaikyti pamokslai; daug kur būna specialus vaikų liturginis dalyvavimas mišiose. — Red.)

Štai jau nuo asmeninių malonumų tenka dažnai ir susilaikyti. Tačiau bendravimas su vaikais viską kompensuoja.

— Irgi užsikabėjome, ir kavo daug išgėrėme ir bloknėlyje daug raizių pribraiziau. Įdomu pasikaltėjimą baigti. Paibaigoje norėčiau išgirsti, kaip trumpai reziumuotumėte visą savo tautinio auklėjimo filosofiją?

— Žinai, p. K., kaip sunku yra padaryti tikslas definicijas, ypač pedagoginiu klausimu, kai mes abu vadinamų tikslų mokslų specialistai, — aiškinu. — Mes nuirstame apie sunkumus, kuriuos patiria ten jūs, losangeliečiai, kai sūnelis ar duoklė slapta patraukia į Las Vegas ar į Meksikos vedybų biurus šeimos gyvenimo kurti. Po to gi iš lietuvių horizontų visai dingsta. Tokių pabėgėlių yra ir mūsų kolonijoje. Vėnas tokios pabėgėlės tėvas man aiškino: "Tavo vaikai dar maži. Pamatysi, kai paaugs, šie krašto gyvenimas juos kitaip formuos, negu mes kad formavome Lietuvoje". Du "pamatysi" nevirto tikrove. Tikimės išvengti ir trečiojo. O tiesioginį atsakymą į Tautos klausimą norėčiau formuluoti taip: tikim j šeimos gyvenimą.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išpildyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SIŪSKITE DOVANAS VELYKOMS!

Geriam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu, Maskvoje.
Mūsų imamas patarnavimo mokestis pigiausias.
Per mus siųsti siuntiniai pasiekia gavėjus greičiausiai.
Turime didžiausią pasirinkimą geros rūšies prekių. Atvykus automobiliu, dviejų valandų parkinimo išlaidos atlyginamos.
Prašykite naujo katalogo.

TELEFONUOKITE:

Phone: WAbash 2-9354

CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.

220 S. State St., Chicago 4, Ill.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Alės Rūtos (Nakaitės - Ar-bienės) romanas "I saulėtekį", išleistas Nidos leidyklos Londono, jau yra plačiai skaitomas. Autorė — plačių talentų žmogus: poetė (eilėraščių knyga "Be tavęs"), vaikų literatūros kūrėja ("Nunešk, upeli, žagų vargus") — rimuotas vaidinimas vaikams, "Draugo" romano premijos laureatė, o dabar duoda knygą po knygos iš savo serijos "Didžioji meilė". Šis romanas — iš baudžiaivos laikų Lietuvoje. Pavaizduota baudžiauninko skurdi buitį savose sodybose, jo kruvinas darbas dvare, kur jo laukia smūgiai, sauskmai, išnaudojimas. Graži baudžiauninko dukrė Ugnė tarnauja dvare prie virtuvės, kartais pavaduodama kambarinę. Ji myli kaimyną baudžiauninko sūnų, bet retai tegali jį pamatyti. Prie jos, prievažios užvestas, taikstosi ponaitis, kurio ji saugosi, vengia, ir sunkaus pavojaus valandą ją išgelbsti maras. Krinta vienas po kito baudžiauninkai, Ugnė randa negyvą ir savo tėvą, ir senelį, ir brolių, ir mylimąjį. Ponaitis su motina, gelbėdamiesi nuo maro, išvažiuoja, palikdami marą mirštinai susirgusią seserį. Vėliau Ugnė atsiranda kitas gyvenimo bendrininkas — iš tų baudžiauninkų, ninkų amatininkų, kurių bat- siuvis ir stalius čia pavaizduoti, bet vien užsakymų pildytojais, bet grožio kūrėjais.

Autorė gabi pasakotoja, sumani situacijų vaizduotoja; daug kur — neblogo dialogų mezgėja. Veikalas turi intrigą ir bus įdomus, ypač mėgstantiems kaimo buitį. Gal būtų dvaro personažai vietomis šaržuoti, gal būtų, viena kita vieta įvykių pynėje ne taip natūrali ir nelengvai įtikėtina, tačiau apskritai autorė istorinį Lietuvos kaimą vaizduoja su meile ir talentu, romano slinktis sklandi ir daugelis skaitys su dėmesiu ir pasigėrėjimu. Knyga turi 298 pusl., kaina ne klubo nariams \$1.50.

• Aldona Stempuzienė, neseniai koncertavusi Toronte, susilaukė šiltų Kanados angliškųjų spaudos atsiliepimų. Jos kontraalto balsas vadinamas pasižyminio gražumo, panaudojamas su subrendusiu meniškumu ir skoniu.

• Antano Skėmos poezija prozoje, pavadinta "Čeستا", bus išleista Nidos leidyklos Londone.

VELYKOS ARTĖJA

SIŪSTI VELYKOMS DOVANŲ SIUNTINIŲ DRAUGAMS IR GIMINĖMS Į VISAS USSR DALIS YRA LENGVA IR PATIKIMA PER COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by INTOURIST)
Cosmos turi daug metų patirtį ir tūkstančius patikimų klientų.

• Pristatymas garantuotas • Siuntinys apdraustas • Gavėjas nieko nemoka • Papildomą informaciją ir nemokamą kainoraščių prašykite ar skambinkite j jums artimiausį skyrių:

NEW YORK 3, N. Y.	39 Second Avenue	Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y.	506 Wilson Ave.	Tel. HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Avenue	Tel. DI 5-8908
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel. SR 2-6387
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel. MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	West Landis Ave. (Greek Orthodox Bldg.)	
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel. FO 8-8569
NEWARK 3, N. J.	423 Springfield Ave.	Tel. BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn.	6 Day Street	Tel. LO 2-1446
JERSEY CITY 1, N. J.	75 Bright St.	Kampus Jersey av.
PHILADELPHIA 23, Pa.	530 W. Girard Ave.	Tel. WA 2-4035
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel. HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio	2683 W. 14th Street	Tel. TO 1-1068
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel. SW 8-2868
GRAND RAPIDS, Mich.	414 Scribner Av. N.W.	Tel. GL 8-2256
DETROIT, Michigan	6440 Michigan Ave.	Tel. TA 5-8050
HAMTRAMCK, Mich.	9350 Jos. Campau	Tel. TR 3-1666
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, ILL.	2439 W. 69th St.	Tel. WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	Tel. FI 6-1571
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel. PL 6-6766
ROCHESTER, N. Y.	583 Hudson Ave.	Tel. LO 2-5941

* Vineland skyrius atidarytas penktad., šeštad. ir sekmadieniais

PASIRUOŠKITE ŠIŲ METŲ ATOSTOGOMS!

Šių metų atostogas planuokite jau dabar, kad galėtumėte turėti geresnį pasirinkimą ir lankytis vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.

sutvarko dokumentus, parūpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoje, Kanadoje ar pačioje Amerikoje įvair. vietose.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalingas agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI SIŪ kompanijoms:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DURQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams St. Room 800

Telefonsa CEntal 6-5206

JUOSTINIS REKORDERIS

Universalus jo naudojimas namuose ir įstaigose

INŽ. A. SEMENAS, Chicago, Ill.

Vienas moderniškiausių būdų garsui užrašyti yra juostinis rekorderis. Plona, dažniausiai plastikinė, juostelė, impregnuota magnetinėmis dalelytėmis, perėjusi per rekorderį, įsimagnetina ir tokiu būdu garsas lieka juostelėje užrašytas. Modernūs magnetinis rekorderis turi daug gerų ypatybių prieš kitas reordavimo mašinas.

Juostinis rekorderis perdavimo atžvilgiu stovi aukščiau, kaip geras fonografas. Paprastai fonografo plokštelė po kelių grojimų jau rodo nusidėvėjimų žymių: pirmiausia nustoja užkūsti dažnumų, vėliau pradeda reikštis nešvarumai perdavime. Įmagnetintos juostelės, arba, paprastai tariant, įrašytos, užkoduotos juostelės šių neigiamybių neturi ir gali būti naudojamos ir laikomos "amžinai". Tačiau, norint, labai lengva panaikinti, kas buvo įrašyta ir jas vėl galima panaudoti iš naujo kiek tik norima kartą. Dėl šių ypatybių juostinis rekorderis pasidarė labai universalus daiktas; kuio toliau vis randa naujų pritaikymų visose gyvenimo srityse.

Auklėjimo srityje

Tur būt, niekur kitur juostinis rekorderis neturi tokio praktiško ir naudingo pritaikymo, kaip auklėjimo srityje. Juostinis rekorderis mokytojiui yra ypatinga vertybė, kaip mokslo priemonė, gi mokiniui — kaip mokomasis įrankis, o studentui, kaip pagelbinė priemonė pačiam lavintis. Rimtas mokytojas, dėka juostinio rekorderio, sugrupuoja analizuoti, pagerina savo diktaciją, tarimą: kaip kalboje, taip ir skaityme. Vėliau tai atsiliepia ir į studentus, kurie paprastai seka mokytojų.

Kita analitinė rekorderio nauda yra įrašyti mokinio - studento garsą jam skaitant, kalbant ar deklamuojant eilėraščius. Po rekordavimo, reikia tuoj su klase aptarti nesklaidumus ir kas iš to seka. Po komentarų jau galima ir pakartoti užkoduotą tekstą, išvadų patvirtinimui. Labai gera, kad pats studentas po klasės pasiklausytų savęs ir padarytų savo paties įvertinimą.

Kaip mokytojai yra reikalinga rašomoji mašinėlė, taip pat mokytojas turėtų įsigyti individualiai ir juostinį rekorderį. Tada mokytojas savarankiai galėtų paruošti mokomąją medžiagą ir iš anksto išanalizuoti.

Paruoštos juostelės pamokos gali būti panaudojamos tose klasėse, kur nėra mokytojo ar kur mokytojas negalėjo atvykti. Dabar daugelis mokyklų korespondenciniu keliu apsimaino pagamintoms juostelėms, ypač kalbų srityje.

Kalbų mokymas juostinio rekorderio pagalba dabar yra nepamainoma priemonė. Kalbos išmokstama greičiau ir geriau. Pradžioje studentas seka sveitos kalbos tekstą. Po to įkalba pagal tekstą ir vėliau klausosi savo balso. Po to sulygina ištarimus su taisyklingai užkoduota juostele. Šis būdas vis daugiau ir daugiau randa pritaikymo mokyklose bei universitetuose.

Nauja technika su juostinio rekorderio pagalba daug padeda lavinimuisi muzikoje, ypač lavinant balsą ar studijuojant muzikos instrumentus atskirai. Juostinio rekorderio naudojimas namuose padeda studentui greičiau atsiminti klasės darbus ar sekti knygos tekstą; lavinti savo kalbą, blogą ištarmą ar ištaisyti savo kalbos defektus. Juostinis rekorderis padeda studentui išreikšti aiškiai ir trumpai savo mintis ar idėjas. Juostinis rekorderis, kaip toks, yra tik garsinis, bet jungiant jį su paveikslais, brėžiniais ar synchronizuojant su projekcine lempa, kino aparatu — gauname matomai - girdimą priemonę, kuri studijuojamą dalyką palengvina dar geriau įsisąmoninti.

Juostinis rekorderis yra ideališka priemonė mokyti ir mokytiis akliems. Tai taipgi ištikimas pagelbininkas mokyklos administracijai. Juo naudojasi užkoduoti posėdžius, mokyklos istorinius įvykius, interviu ir t. p.

Religinėje srityje

Kunigams ruošiant pamokas, juostinis rekorderis yra geriausias bičiulis. Bažnytinės pamaldos gali būti užkoduojamos ir vėl pakartotos tiems, kurie negalėjo bažnyčioje dalyvauti: kaip ligoninėse, senelių prieglaudose, akliems, kaliniams ir t. t. Ypatingi bažnyčios įvykiai, kaip: iškilmingos vestuvės, krikštynos, chorų bei solistų giedojimas, o taip pat žymių kunigų pasakytai pamokslai. Sekmadieninės mokyklos neapsieina be juostinio rekorderio, paruošiant klasių medžiagą.

Medicinoje

Juostinis rekorderis turi platų pritaikymą medicinoje. Paminėtina, pvz fiziologinėje laboratorijoje, rekorduojant eksperimentus su psichiatriniais pacientais, tiriant jų balso savybes, gydytojas naudoja juostinį rekorderį registravimui širdies garsų ir ritminio alsavimo, sudėrant ligų istorijas, lankant religinius etc. Dentistai ir chirurgai naudoja juostinį rekorderį muzikai perduoti savo pacientams, kuriuos tas, pasirodo, labai raminaučiai nuteikia.

Valdžios įstaigose

Policija su paruoštu juostiniu rekorderiu gali nelaimės įvykio vietoje apklausti liu-

Griežia \$10,000 vertės smuiku, Guadagnini gamybos. Griežia Ilona Kertesz, gavusi tą smuiką iš tėvo, kuriam smuiką atidavė jo ankstybesnis tarnautojas už \$35 skolą. Šis gi smuiką gavęs mirus vienam Portorikos smuikininkui. Tas reikalas tiriamas. Prie griežiančios mergaitės stovi Jesse Ceci, New Yorko filharmonijos orkestro antras smuikininkas: iš jo šis smuikas buvo gruodžio mėnesį pavogtas.

dininkus. Policija ir ugniagesiai naudoja juostinį rekorderį užfiksuoti visus paaukimus ir tuo išvengia nesusipratimų dėl klaidingai suteiktų adresų.

Teismuose juostinį rekorderį plačiai naudoja reporteriai. Juridiniai sprendimai dabar įrašomi į juosteles.

Aerodromuose visi pasikalbėjimai tarp lėktuvo piloto ir kontroliuojamojo bokšto yra rekorduojami.

Neišsikačiuojamų galimybių juostinis rekorderis randa kariuomenės dalyse.

Prekyboje bei pramonėje Prekyboje ir pramonėje susirinkimai, posėdžiai neapsieja be juostinio rekorderio. O kur visokios konvencijos, prekybinės parodos etc. Juostinis rekorderis yra idealus diktavimo prietaisas visiems verslininkams.

Skelbimo srityje juostinis rekorderis naudojamas paruošiant reklamas.

Privatuose namuose Dabar tokie laikai, kad juostinis rekorderis užima vietą ly-

Subvimuose juostinis rekorderis suteikia daug naudos, skiriant jį muzikai perduoti arba užkoduojant pobūvių pašnekesius.

Seimininkės naudoja juostinį rekorderį įrašymui receptų, duodamų per televiziją ir vėliau savo virtuvėje juos atkartoją.

Jei motina turi išeiti vakare iš namų, tai prieš tai ji paruošia savo vaikui pasaką, o vaikų prižiūrėtoja paleidžia juostinį rekorderį prieš vaikui einant gulėti ir vaikas, nurimęs, klausosi motinos balso. O kiek smagumo yra užkoduoti pirmuosius garsus savo pradedančio kalbėti vaikelio!

Korespondencijai palaikymas juostelėmis randa vis platesnį pritaikymą ne tik tarp draugų ir prietelių, bet ir tarp įvairių firmų.

Šios kelios idėjos parodo juostinio rekorderio universalumą ir tai yra tik lašas jūroje, turint galvoje, ką juostinis rekorderis teikia ir gali suteikti žmonėms.

KRONIKA

Montrealai lietuvių teatralai, vadovaujami rež. Birutės Pūkelevičiūtės, įrašė keletą eiluotų ir šiaip pasakų vaikams į plokšteles. Plokštelė pavadinta "Žirginėliai" ir pasirodys rinkoje šį pavasarį. Anksčiau teatralai yra į plokšteles įrašę Baltaragio malūną. Ši plokštelė jau yra išparduota. Manoma, kad dar didesnio pasisekimo sulauks plokštelė vaikams.

Stasio Goštauto pora straipsnių apie Lietuvą tilpo Kolumbijos spaudoje ryšium su Vasario 16 d. Dabar jis, keliaudamas po Kolumbiją ir rinkdamas medžiagą savo naujai knygai, rašo į "El Tiempo" ir "Cromos". Taipgi jau beveik baigia rašyti romaną.

Juostinio rekorderio juostelės, kaip minėjome, gali būti naudojamos daugybę kartų be jokio perdavimo kokybės pablogėjimo. Todėl muzikos entuziastai perrekorduoją gerą muziką iš brangios plokštelės į juosteles. Tokiu būdu plokštelė yra konservuojama, o juostelė naudojama.

Daugelis muzikos mėgėjų sudaro gerą rinkinį, rekorduodami iš FM stočių perduodamas programas.

BENDRAS APDRAUDIMAS
Automobilų, ligoninėje buvimo, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.
E. A. KLINE
175 West Jackson Blvd., CHICAGO 4, ILL.
WEbster 4-4380
Namų tel. Linden 4-6104

4 1/4 % mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton. Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigus mokame 4%.

Papildomą 6 vienetų PRIMROSE kepimo setą galite atsiimti iš šios įstaigos, padėję į savo taupymo sąskaitą \$200 ar daugiau. Šią dovaną gali nešiti namo seni taupytojai ir taupymo sąskaitas naujai atidariusieji. Namų šeimininkei šie indai yra pati vertingiausiaji dovana. Nelūkurkiuokite!

DISTRICT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Albert J. Aukers, Prezidentas
3430 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.
CLiffside 4-0104

VALANDOS: Pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 iki 4, trečiadieniais neatsidaro, ketvirtadieniais 9 iki 8 val. vak., penktadieniais nuo 9 iki 6 val., o šeštadieniais nuo 9 iki 1 val.

DIDŽIAUSIAI IR MODERNISKIAUSIAI PAMINKLŲ DIRBŲVE CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas
Monuments
11849 So. Kedzie
Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.
Dėl susitarimo (appointment) galite paaukti kiekvieną laiką
Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718

Atidaro kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET
Telef. PK 8-0835 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruosiu gėles iš savo šiltadarzių vestuvėms, krikštyboms ir kitoms iškilmėms. Parūpinu gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimuju.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMI VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

TEL. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-39

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIONAS

4948 S. CALIFORNIA AVE. LAFayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

650 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVE. OLympic 2-5245 ir TOWNhall 3-9667

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi.

Dėmesio! siuntinių į SSSR siuntėjai!

Morris Rifkin, direktorius-vedėjas Globe Parcel Service, Inc., ką tik grįžęs iš Maskvos, praneša savo gerbiams klientams, kad pasėkoje pasitarimų su Intourist Maskvoje siuntinio siuntimo reikalui, bus daug patobulinimų — siuntinių pristatymas bus geresnis ir greitesnis.

PASINAUDOKITE PASLAUGOMIS PIRMOSIOS IR SENIAUSIOS SIUNTINIŲ SIUNTIMO FIRMOS Į SSSR.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Pagrindinė įstaiga 716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.

TEL. Walnut 5-3455

MŪSŲ SKYRIAI:

390 West Broadway So. Boston 27, Mass. ANDrew 8-8764	481/2 East 7th Str. New York 3, N. Y. GRamercy 3-1785	4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399
6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TASHmoo 5-7560	683 Hudson Ave. Rochester 21, N. Y. BAker 5-5923	1313 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807
263 Market St. Newark 2, N. J. MARket 3-1968	346 Third Avenue Pittsburgh 22, Pa. CRant 1-9712	851 Hollins Str. Baltimore 1, Md. MULberry 5-5787
202 Second Str. Lakewood, N. J. FOXcroft 3-6621	174 Tilgham Str. Allentown, Penna. HEntlock 5-2069	979 So. Broad Str. Trenton, N. J. EXPort 4-3085

PAS MUS JŲS GAUNAT PILNAS GARANTIJAS, kad Jūsų giminės bei draugai gaus Jūsų siuntinius trumpiausiu ir įmanomu laiku, sveikus ir saugius ir be jokių papildomų mokesčių gavėjams. Siuntėjų patogumui, mūsų pagrindinė įstaiga ir mūsų skyriuose, yra prieinamas išskirtinai pasirinkimas naminių ir importuotų prekių, daugiausiai reikalaujamų SSSR, žemiausiomis urmo kainomis. Pašto užsakymai yra išpildomi ir išsiunčiami į SSSR per 48-ias valandas.

KASDIENINIS PREKIŲ PERSIUNTIMAS ATEIKITE IR ĮSTIKINKITE

ARTHRITIS

A NORMAL HAND Research at SPEARS has opened the door to health for thousands of sufferers who had been led to believe there was no help for their arthritic and rheumatic agonies. If YOU are interested in the treatment that has released so many from the bondage of pain and invalidism, write for our free literature; and see your local chiropractor.

Spears Chiropractic Hospital
Dept. DG-3 Denver 20, Colorado

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Vertinga meno paroda.** Chicagoje, Čiurlionio galerijos salėje, Jaunimo Centro rūmuose rytoj bus paskutinė diena itin vertingos parodos — **dail. Juozo Akstino ir dail. Vytauto Remeikos** tapybos. Abiejų išstatyta arti 60 paveikslų, abudu jauni dailininkai, bet pasižymi savo originaliu ir stipriu kūrybinumu. Stipriai pasinėję į modernizmą, bet daugumoje nepasiranda realizmo pagrindo. Patraukia savo naujumu ir žiūrovą laimi tuo, kad paveikslai yra vaizdas, yra mintis, ne vien tik spalvotų dėmių žaismas. Temų pasirinkimas įvairus, jų įvykdyme daug talentingo išeikio, turtingų niuansų.

Abudu dailininkai jauni. Jau iš ankstybesnių aprašymų mums daugiau pažįstamas Juozas Akstinas gimė Lietuvoje 1924 m. Studijavo dailę pas Vizgirdą ir A. Valešką, Freiburgo Ecole Des Arts Et Metiers. Šiuo metu gyvena ir dirba Montrealyje, Kanadoje. Dalyvavo freiburgiečių dailininkų parodoje Chicagoje ir kitur. Jo individuali darbų paroda buvo suruošta 1960 m. gruodžio mėn. Montrealyje, susilaukusi šiltų ir teigiamų įvertinimų. Juozo Akstino darbų kompozicija užtikrinta ir dėsninga, koloritas dažniausiai perduotas viena subtiliai ir jautriai modeliuota spalvine skale. Lyriškumas vienas esminių Juozo Akstino tapybos elementų.

Antrasis, Vytautas Remeika, taipgi gimė Lietuvoje, 1930 m. 1947 m. įstojo į Freiburgo Ecole Des Arts Et Metiers. Lankė iki 1950 m. paįsibą pas Kasulį, Jonyną, Krivicką; keramiką pas Marčiulionienę ir Bakį. 1950 m. atvyko į Montreali, Kanadą. Nuo 1952 m. iki 1957 m. tęsia studijas, tapybą ir paįsibą Ecole Des Beaux Arts. Dalyvavo lietuvių ir Montreale miesto apžvalginėse parodose bei 1960 m. freiburgiečių dailininkų parodoje Chicagoje. Vytauto Remeikos tapyba subtili savo niuansuose ir individuali savo traktavimu. Forma ir spalva išbalansuota. Kompozicija intuityviai atbaigta.

Tokias žinias apie mūsų miešus dailininkus randame parodos kataloge. Taigi, abudu jie — svečiai iš Kanados, ir užsirekomendavo stipriai ir patraukliai. Mūsų meno mylėtojai neturėtų praleisti progos šią parodą pamatyti. Skautų korp! Gintaras, suruošiusi šią parodą, atliko gražų lietuviškos kultūros darbą.

● **Vertina lietuvių rašytojų.** Amerikiečių novelės žurnalas "Story" išsidėjo lietuvių rašytojų novelių rinkinio "Selected Lithuanian Short Stories" recenziją, kurioje gana palankiai pasisakoma apie lietuvių novelės anglišką. Recenzentas džiaugiasi, kad ši knyga įvedė jį į skirtingą literatūrą, apie kurią jis nieko nežinojo. Padavęs informacinę žinią apie šią antologiją, recenzentas ypač iškelia V. Krėvės "Silkes" ir A. Vėnos novelę. Pabrėžia, kad ši lietuvių antologija būtina knygų kolegijai ir universitetų bibliotekose.

● **Int. dr. Algirdas Nasvytis** parašė Barboros Armonienės pergyvenimus už Geležinės Uždangos. Ši žiauri lietuvių motinos patirtis bus išspausdinta knygoje, kurią leidžia didžiulė knygų leidykla Lippincott, N. Y. Knyga vadinsis "Leave your tears in Moscow", apie 200 psl. ir pasirodys rudenį.

Barboros Armonienės išgyvenimai sutrauktoje formoje gegužės mėn. bus išspausdinti "Life" žurnale. (S. G.)

● **Los Angeles lietuvių kultūros klubas**, vadovaujamas rašytojo Jurgio Gliados, kovo 11 d. susirinkime turėjo rašytojo Juozo Tinišo paskaitą: "Lietuvių kalbos kilmė ir jos santykis su indo - europiečių kalbomis". Prelegentas priminė, kad Indo-europiečių prokalbė tūkstantmečių bėgyje suskilo į vakarių rytų šakas, iš kurių išsivystė, pirma — senovės kalbos, kurių daugelis, kaip persų, hititų, prūsų ir kt., nebeegzistuoja. Prie nuostatų istorijos reikšinių prisiskaitytinas lietuvių kalbos išlikimas, su jos istorijos bėgyje beveik nepakitusiomis sintaksinėmis ir gramatinėmis formomis. Lietuvių kalbos išlikimas visame jos grynime domina viso pasaulio mokslininkus, ir pasidarė būtiniausia pažinimo sąlyga, siekiant proistorės studijų.

Indo - europiečių proistorės tėvynę prelegentas laiko Europos viduri, iš kur, po nežinomų mums įvykių, gal kokių katastrofų, indo - europiečių padermė pradėjo plėstis Europos kontinente, paliesdama ir tolimesnius, prieinamus keliautojams pakraščius, įsiverždama į Aziją.

Kaip rodo naujesieji tyrinėjimai, baltų tautų protėviai gyvenę gerokai ir rytus nuo Baltijos jūros, siekiant net Okos upę ir Možaiską rytuose. Jų duoti vardai upėmis ir vietovėmis dabar liudija jų senas buveines. Dabartinę Lietuvos teritoriją, gilioje prosenovėje čia gyvenusios mums nežinomos kiltos, užleido savo vietą baltų (aisčių) tautomis.

Baltų tautos jau tris tūkstančius metų prieš mūsų erą turę į gana tobulą organizacinę struktūrą. Vien tik prekybos turėjimas su tolimaisiais kraštais, kaip faraonų galybės Egiptas (gintaras), rodo baltų gyvenimo aukštą kultūros lygį.

Kalbos žodžiai, kaip žmonių generacijos gimsta ir miršta. Daug lietuvių žodžių tolydiu miršta ir pereina į kalbų archyvą, kiti, atitikdami kitoms civilizacijos sąvokoms palidavo žodį.

Taip, pvz. jau miršta ir naujai generacijai tampa nežinomas žodis "spragilas", visai miręs žodis "ašva" (kumelė). Kinta senoviskiausi vardai, ir žodžiai įgauna išvaizdą, mažai bėpanašią į to žodžio pirmąjį vaizdą. Nauji žodžiai, laikui bėgant, susens ir užleis vietą kitoms sąvokoms, kurių mes dabar neįsivaizduojame, kaip seniai buvo nesuprantamos sąvokos: lėktuvas ar šaldytuvas.

Žodžiai turi tendencijos trumpėti, netekti savo linksniavimo, ir dėl to patapti netokie išvaizdingi, kaip jie atrodė senovės

je. Pvz. žodžio galūnės nukritimas ir nesikeitimas linksniavime atima iš žodžio jo išreiškimo pilnumą. Lietuviškoji "saulė", ištarta atskirai kiekviename linksnyje, betarpiškai suteikia savo mintį: "saulėi, saulėje" ir kt., tuo tarpu visai modernus angliškasis "Sun", be pagelbinių žodžių reiškia tik saulės sąvoką.

Paskaita sukėlė didelį susidomėjimą, kas apsiėmė klausimuose ir diskusijose.

Meninėje dalyje buvo M. K. Čiurlionio paminėjimas.

● **Dail. Antano Rūkštelės** kūrinių parodą suurošė Detroito Lietuvių kultūros klubas š. m. kovo mėn. 5—12 dienomis Tarptautiniame institute. Tai jau antroji dailininko viešnagė. Pirmą kartą jis pasirodė prieš ketverius metus.

Alfonso Gilvydis atidarydamas parodą pastebėjo, kad dail. A. Rūkštelė pamėgo Detroitą, o detroitiečiai pamėgo dailininką. Rašytojas Vytautas Alant supažindino visuomenę su dailininko menine veikla Lietuvoje, tremtyje ir emigracijoje. Jis priminė faktą, kad Australijoje besilankant Anglijos karalienei su savo vyru, jų portretus darė daugelis dailininkų, tačiau komisija pasirinko dail. A. Rūkštelės piešimą. V. Alantas taip pat išsklė faktą, kad A. Rūkštelė yra kontraversinis dailininkas, kovojas prieš abstraktinį meną. Moderniškas menas esąs mūsų galybės išraiška. A. Rūkštelės paveikslai yra realistiniai, palieka gilų įspūdį ir yra mums prie širdies. Jie sukelia lietuviškų emocijų ir mums yra lietuviškas menas.

Dail. A. Rūkštelė savo žodyje pareiškė, kad jis neniekina ir neneigia moderniško meno, tik nori, kad menas rodytų kūrybinę pažangą, neužtenktų žmogaus niekinimo, tyčiojimosi, nuvertinimo ir nužmoginimo keliu. Pavaizduoti moterį baisesnę už baidyklę ir sakyti, kad tai Venera, yra šarlatanų darbas. Plaukti į "didžiulius vandenius" reiškia prarasti savo tautinį charakterį. Reikia meną kurti iš tautos kamieno. Pirmiau pasidaryti garsiu savo tautoje, tada gali pragarsėti ir pasaulyje, kaip kad tasitoko su olandų ir kitų tautų dailininkais. Geriau maudytis lietuviškoje baloje nei tarptautiniuose vandenyse.

Parodoje buvo išstatyti 33 kūrinių. Įspūdingiausias buvo: "Birželio naktį 1941", "Rytas pušnyje" ir "Saulėleidis" (su mergaite ant liepto). Prieš baigiantis parodai jau buvo išparodę 9 paveikslai. Publika gėrėjosi šviesesnių vėsu paveikslais ir daugiausiai juos pirkė.

Kovo 11 d. dailininkas turėjo pasikalbėjimą su Lithuanian Melodijos programos vedėju R. Valatka laike radio programos.

Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, nuo kurios gimimo šiandien sueina 100 metų. Gimė Puziniškio dv., Smilgių par., Panevėžio apskr. 1861 m. kovo 18 d. Rašytoja, publicistė, visuomenės veikėja. Steigiamoji seimo narė ir (kaip seniausia) jo pirmojo posėdžio pirmininkė. Yra parašiusi "Karo meto dienoraštį", "Tėvas ir sūnus", "Nebepirmas", "Krislė", "Velnias spąstuose", "Kaip kas išmano, taip save gano", "Litvomanai", "Dumblynė" ir kt. Dar "Varpo" bendradarbė.

● **Dail. Juozo Pautienius** paroda Rochesterio Lietuvių Bendruomenės skyriaus valdybos iniciatyva įvyko kovo mėn. 11—12 d. parapijos saleje.

Parodą atidarė energingas LB skyriaus pirmininkas K. Sabalis, pažymėdamas, kad šioj lietuvių kolonijoj pirmoji tokia meno paroda. Klebonas kun. Valiukas sveikindamas džiaugėsi sulaukęs lietuviškos meno parodos. Jis yra gimęs ir augęs Amerikoje, bet Lietuvą myli visą širdimi. Jis pirmas nupirko paveikslą "Grazioji Lietuva". Jurgis Jankus vaizdžiai apibūdino J. Pautienius išeitą kūrybos kelią ir po ilgos pertraukos vėl sugrįžimą į namus (meno), kuriame dabar Pautienius aktyviai reiškiasi ir reprezentuoja Lietuvos vardą, ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe.

Dail. Pautienius kukliu žodžiu priminė lietuvių menininkų reikšmę ir paskirtį tremtyje. Choral, ansambliai, rašytojai, poetai ir dailininkai išrauti iš savo gimtosios žemės aktyviai reiškiasi, garsina Lietuvos vardą ir kol jie veiks, lietuvišbės idėja bus gyva. Lietuvių dailininkų paveikslai kalba visomis kalbomis. Jiems vertėjai nebereikalingi. Mes esame prasmingesni už bolševiko okupanto ginklus. Lietuva okupuota, tačiau prieš ją jėga menas nekapiuliuoja. Dailininkai, netekę gimtosios tėviškos ir atsidūrę svetur, išskyla aukščiausias fizines prievartas.

Parodoje buvo išstatyta 40 paveikslų. Lankytojai labiausiai domėjosi: "Apsnigtoji Lietuva", "Grazioji Lietuva", "Vasaros mėlynose kalnuose", "Vasara peizažas", "Pilkla diena" ir kitais. Rochesterio lietuviai nupirko 11 paveikslų.

Dailininkas Pautienius per 11 metų nupiešė 400 paveikslų, iš kurių yra likę tik šioj parodoj esantieji. Daugiausia nupirko ateiviai.

Kovo mėn. 12 d. per Rochesterio lietuvių valandėlę pranešėjas Cieminis pravedė su dail. Pautienium pašnekėję klausimų formą. Pautienius suminėjo, kad nors per 200 mūsų dailininkų tremtyje, bet iš jų tik kokie 8—9 iš savo kūrybos gyvena, kiti turi duonos pelnytis iš kitur.

Rochesterio lietuviai gausiai lankė parodą. LB padalinij Rochesterio skyrius pirmas pasiskelbė, kad Geležiniam fondui aukuoja 1,000 dolerių. (Miškinis)

● **"Perkūno namas"** Kaune, su savo puošnią gotišką fasadą, kaip sprendžia tyrinėtojas dr. Povilas Reklaitis, nebuvo jokia senovės lietuvių šventovė, o "buvo pastatytas turtingam pirklui, turėjusiam ryšių su tolimais hanzininkų lankytais Flandrijos miestais, maždaug apie 1498—1530 m." Savo nuodugnią, rūpestingai dokumentuotą ir turtinai iliustruotą studiją dr. P. Reklaitis yra paskelbęs "Aidų" š. m. nr. 2.

● **Lietuvės studijas vertina** Meksikos univ. profesorius P. Bosch - Gimpera, senas ispanas, dabar gyvenęs Meksikoje ir dirbąs kaip archeologijos profesorius Meksikos universitete, pr. metų pabaigoje išleido stambų veikalą "El problema indoeuropeo, Mexico 1960, Universidad Nacional Autonoma de Mexico, Instituto de Historia, 385 puslapių su 10 žemėlapių, kuriame nagrinėja indoeuropiečių problemas. Šio veikalas 76—79 puslapiuose paskelbtas atskiras straipsnelis, vardu "Marija Gimbutas", kuriame nagrinėja mūsų archeologės dr. Marijos Gimbutienės tezes indoeuropiečių protėvybės ir paplitimo klausimais, pagal jos knygą ir straipsnius 1952, 1953, 1956, 1958 metais, paskelbtus anglų kalba.

● **Chicago Lietuvos Sporto klubas Neris** — šitokių pavadinimų specialus leidinys, 24 psl., išleistas to klubo, minint 5 m. veiklos sukaktį. Redagavo Edv. Šulaitis, ofsetu atspausdino dail. V. Vijeikio spaustuve. Duodama klubo bendroji veiklos apžvalga, taipgi pažvelgiama sekčių veikla: lengvoji atletika, krepšinis, lauko tenisas, stalo tenisas, tinklinis, šachmatai. Leidinys bus vertingas įnašas mūsų tremties sporto istorijai.

● **Dail. H. Šalkauskio** individuali meno paroda Melbourne atidaryta kovo mėn. 7 d. ir tęsis iki kovo mėn. 25 d.

● **Mkt. J. Plačo** paruoštas aštuntam skyriui vadovėlis "Gintaras" jau spausdinamas. Jame yra skaitiniai, Lietuvos geografija, Lietuvos istorija, dainos. Vadovėlis gausiai iliustruotas.

● **Akademines Prošvaistės** — mūsų studentų skyrius — turės naują redakciją ir pasirodys sekančią mėnesį.

Tik egoistai tiki, kad gyvenimo tikslas yra laimė; kilūs žmonės tiki, kad gyvenimo tikslas yra pareiga.

— Tarchetti

VILNIAUS LITUANISTAS

(Atkelta iš 4 psl.)

Nuo 1920 m. dr. Šlapelis pradėjo tvarkyti savo žodynų medžiagą. Paruošęs dalį, ėmė atskirais lankais spausdinti.

1) "Lietuvių kalbos žodynas, išverstas rusiškai, lenkiškai ir vokiškai" spausdėjo pasirodė tik atskirais lankais (1920—1922 m.).

2) "Lietuvių ir rusų kalbų žodynas" I tomas (A—J), išleistas 1921 m.

3) "Kiriūotas lenkiškas lietuvių kalbos žodynas", 1933 m.

Trečiasis, lietuviškai lenkiškas, žodynas pasirodė esąs labiausiai laukiamas ir praktiškai reikalingiausias anuo metu. Tad prie jo ruošimo ir leidimo Šlapelis daugiausia ir dirbo. Įpusėjęs šio žodyno spausdinimą, autorius sunkiai susirgo, ir darbas, nors ir nesustojęs, bet gerokai sulėtėjo; vis dėlto žodyno leidimas buvo tęsiamas ir galutinai pilnas žodynas išleistas 1938 m. Šiam žodynui planuojamos įžangos, paaiškinimų ir gramatikėlės autorius, visiškai palėgęs, nebeįstengė parašyti.

Baigdamas šią trumpą apybraižą savo buvusio mokytojo atminimui pagerbti, norėčiau padaryti trumpas išvadas.

Dr. Jurgis Šlapelis buvo apsigimęs kalbininku ir, nors neturėjo galimybių universitete filologinėse studijose atsidėti, visą gyvenimą pats studijavo filologiją ir kartu be atvangos dirbo lietuvių kalbos ugdymo, puoselėjimo, normavimo, turtinimo, mokymo ir sekančioms kartos perdavimo darbą. Jonas Jablonskis, vadinas mūsų rašomosios kalbos tėvu, gi dr. Šlapelis įsikrūvo į Jablonskio vėriesiosios kartos mokinių, o vėliau bendradarbių eilę.

Jau 20 metų kaip nebėra Jurgio Šlapelio gyvųjų tarpe, o ir ažuolinė koplytėlė ant jo kapo gal jau pasvirusi, tačiau savo vardą jis neišdildomai įsirašė lietuvių tautos kultūros istorijon. Ne vienas brolis lietuvis, o ir dažnas svetimtautis, praecyčiai sėmėsi, tebesisemia ir ateityje sėmsis reikalingų kalbininių žinių iš dr. Jurgio Šlapelio sulektų gimtosios kalbos lobyno rinkinių.

● **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos** suvažiavime šių metų rugsėjo mėn. 1—3 dienomis Chicagoje plenumo ir sekcijs posėdžiuose mokslinius pranešimus skaitys V. Brizgys, kun. V. Bagdanavičius MIC, kun. dr. A. Baltinis, prof. dr. V. Bieliauskas, kun. dr. P. Celišius, prof. dr. J. Eretas, prof. dr. Z. Ivinskis, prof. dr. A. Kučėnas, dr. Vl. Litas, kun. prof. A. Liutimas, S. J., prof. dr. C. Mašaitis, kun. dr. K. Matulaitis, prof. dr. J. Pikūnas, prof. dr. A. Ramūnas, inž. J. Rugis dr. A. Šerkšnas, A. Vaičiūnaitis, prof. dr. R. Zalubas ir dar kai kurie kiti katalikai intelektualai, daugiausia nagrinėdami krikščioniškosios kultūros problemas ir kitus su jomis susijusius klausimus.

● **Siemiet sukanka 30 metų**, kai buvo pradėta leisti Lietuvoje "Sodžiaus Menas". Tai buvo labai puošnios knygos su spalvotomis iliustracijomis. 1931—39 m. laikotarpyje išėjo 8 knygos apie liet. liaudies audinius, mezginius, medžio dirbinius, skrynias, margučius ir lietuvių moterų tautinius drabužius. Knygas parengė dail. Antanas Tamošaitis ir išleido Žemės ūkio Rūmai Kaune. Buvo spausdinama po 5—7 tūkstančius egz. Minėti leidiniai labai daug prisidėjo prie lietuvių tautodailės išgarsinimo.

Nuo 1920 m. dr. Šlapelis pradėjo tvarkyti savo žodynų medžiagą. Paruošęs dalį, ėmė atskirais lankais spausdinti.

1) "Lietuvių kalbos žodynas, išverstas rusiškai, lenkiškai ir vokiškai" spausdėjo pasirodė tik atskirais lankais (1920—1922 m.).

2) "Lietuvių ir rusų kalbų žodynas" I tomas (A—J), išleistas 1921 m.

3) "Kiriūotas lenkiškas lietuvių kalbos žodynas", 1933 m.

Trečiasis, lietuviškai lenkiškas, žodynas pasirodė esąs labiausiai laukiamas ir praktiškai reikalingiausias anuo metu. Tad prie jo ruošimo ir leidimo Šlapelis daugiausia ir dirbo. Įpusėjęs šio žodyno spausdinimą, autorius sunkiai susirgo, ir darbas, nors ir nesustojęs, bet gerokai sulėtėjo; vis dėlto žodyno leidimas buvo tęsiamas ir galutinai pilnas žodynas išleistas 1938 m. Šiam žodynui planuojamos įžangos, paaiškinimų ir gramatikėlės autorius, visiškai palėgęs, nebeįstengė parašyti.

Baigdamas šią trumpą apybraižą savo buvusio mokytojo atminimui pagerbti, norėčiau padaryti trumpas išvadas.

Dr. Jurgis Šlapelis buvo apsigimęs kalbininku ir, nors neturėjo galimybių universitete filologinėse studijose atsidėti, visą gyvenimą pats studijavo filologiją ir kartu be atvangos dirbo lietuvių kalbos ugdymo, puoselėjimo, normavimo, turtinimo, mokymo ir sekančioms kartos perdavimo darbą. Jonas Jablonskis, vadinas mūsų rašomosios kalbos tėvu, gi dr. Šlapelis įsikrūvo į Jablonskio vėriesiosios kartos mokinių, o vėliau bendradarbių eilę.

Jau 20 metų kaip nebėra Jurgio Šlapelio gyvųjų tarpe, o ir ažuolinė koplytėlė ant jo kapo gal jau pasvirusi, tačiau savo vardą jis neišdildomai įsirašė lietuvių tautos kultūros istorijon. Ne vienas brolis lietuvis, o ir dažnas svetimtautis, praecyčiai sėmėsi, tebesisemia ir ateityje sėmsis reikalingų kalbininių žinių iš dr. Jurgio Šlapelio sulektų gimtosios kalbos lobyno rinkinių.

● **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos** suvažiavime šių metų rugsėjo mėn. 1—3 dienomis Chicagoje plenumo ir sekcijs posėdžiuose mokslinius pranešimus skaitys V. Brizgys, kun. V. Bagdanavičius MIC, kun. dr. A. Baltinis, prof. dr. V. Bieliauskas, kun. dr. P. Celišius, prof. dr. J. Eretas, prof. dr. Z. Ivinskis, prof. dr. A. Kučėnas, dr. Vl. Litas, kun. prof. A. Liutimas, S. J., prof. dr. C. Mašaitis, kun. dr. K. Matulaitis, prof. dr. J. Pikūnas, prof. dr. A. Ramūnas, inž. J. Rugis dr. A. Šerkšnas, A. Vaičiūnaitis, prof. dr. R. Zalubas ir dar kai kurie kiti katalikai intelektualai, daugiausia nagrinėdami krikščioniškosios kultūros problemas ir kitus su jomis susijusius klausimus.

● **Siemiet sukanka 30 metų**, kai buvo pradėta leisti Lietuvoje "Sodžiaus Menas". Tai buvo labai puošnios knygos su spalvotomis iliustracijomis. 1931—39 m. laikotarpyje išėjo 8 knygos apie liet. liaudies audinius, mezginius, medžio dirbinius, skrynias, margučius ir lietuvių moterų tautinius drabužius. Knygas parengė dail. Antanas Tamošaitis ir išleido Žemės ūkio Rūmai Kaune. Buvo spausdinama po 5—7 tūkstančius egz. Minėti leidiniai labai daug prisidėjo prie lietuvių tautodailės išgarsinimo.

● **Siemiet sukanka 30 metų**, kai buvo pradėta leisti Lietuvoje "Sodžiaus Menas". Tai buvo labai puošnios knygos su spalvotomis iliustracijomis. 1931—39 m. laikotarpyje išėjo 8 knygos apie liet. liaudies audinius, mezginius, medžio dirbinius, skrynias, margučius ir lietuvių moterų tautinius drabužius. Knygas parengė dail. Antanas Tamošaitis ir išleido Žemės ūkio Rūmai Kaune. Buvo spausdinama po 5—7 tūkstančius egz. Minėti leidiniai labai daug prisidėjo prie lietuvių tautodailės išgarsinimo.

● **Akademines Prošvaistės** — mūsų studentų skyrius — turės naują redakciją ir pasirodys sekančią mėnesį.

KALENDORIUS

NETSKAJTLUS UKISZKASIS
NUOG UŽGIMIMA WIESZPATIES

1861

Metu paprastu, turėdžiam 365 dienas,

kuriam yra: Atskirai ir žinios garsesniųjų, Sventes Rima-Katalika
Senoves ir Naujoses gaides. Pridėjimas su visokiomis žinomis
ir Rodiklas sukas teikėjimas ir užrašėjimas.

Parasitais

FAK

L. IWINSKI

Metu 14 Nuo Jurgio KALENDORIUS ZAKALDORAI PASIRODYS 1896 M.

WILNIUJE

Kanstu ir Spausdau Juozapa Zawadzka.

1861

Lauryno Ivinskio kalendorius, nuo kurio išleidimo siemet sueina 100 metų. Buvo išleistas Vilniuje. Ivinskis savo kalendorius leido nuo 1846 m. iki spaudos uždarimo — 1864 m. Ilustracija D. Vėlėnos paruošta dabar spausdinama lietuvių literatūros vadovėlio.